

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EKONOMICKÉ ŽURNALISTKY

Financování americké televizní a rozhlasové stanice Voice of America v porovnání s
českou veřejnoprávní rádiovou stanicí Český rozhlas

Financing of the American TV and radio station the Voice of America in comparison with
the Czech public radio station the Czech Radio

Student: Zuzana Čeplá

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ivana Šuláková

Ostrava 2011

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra ekonomické žurnalistiky

Zadání bakalářské práce

Student: **Zuzana Čeplá**

Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa.

Studijní obor: 7202R020 Ekonomická žurnalistika

Téma: **Financování americké televizní a rozhlasové stanice Voice of America
v porovnání s českou veřejnoprávní rádiovou stanicí Český rozhlas
Financing of the American TV and radio station the Voice of America in
comparison with the Czech public radio station the Czech Radio**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod bakalářské práce
2. Broadcasting Board of Governors, Voice of America
3. Český rozhlas Ostrava
4. Zpracování řešené problematiky v médiích
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

BRIGHAM, E. F.; HOUSTON, J. F. *Fundamentals of Financial Management*. 11rd ed. Mason: Thomson, 2007. 714 s. ISBN 0-324-31980-0.

DIETER, P. *Boj o média*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 411 s. ISBN 80-246-0618-6.

RAMONET, I. *Tyranie médií*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2004. 226 s. ISBN 80-204-1037-6.

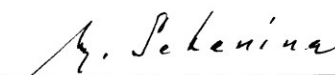
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

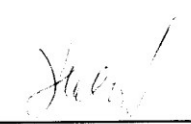
Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Ivana Šuláková**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 11.05.2011

doc. PhDr. PaedDr. Milan Sekanina, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma “Financování americké televizní a rozhlasové stanice Voice of America v porovnání s českou veřejnoprávní rádiovou stanicí Český Rozhlas” vypracovala samostatně s použitím odborné literatury a pramenů, uvedených na seznamu, který tvoří přílohu této práce.

V Ostravě dne 11. května 2011

.....
Zuzana Čeplá

Poděkování

Děkuji tímto Mgr. Ivaně Šulákové za cenné připomínky a rady při vypracování bakalářské práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	HLAS AMERIKY (VOICE OF AMERICA – VOA).....	3
2.1	HISTORIE	4
2.2	VYSÍLACÍ RADA GUVERNÉRŮ (THE BROADCASTING BOARD OF GOVERNONS)	7
2.3	MEZINÁRODNÍ VYSÍLACÍ ÚŘAD (INTERNACIONAL BROADCASTING BUREAU)	9
2.4	ROZPOČET VYSÍLACÍ RADY GUVERNÉRŮ.....	10
2.5	SUMARIZACE PŘÍRŮSTKŮ A ÚBYTKŮ HLASU AMERIKY	15
3	ČESKÝ ROZHLAS OSTRAVA	22
3.1	HISTORIE ČESKÉHO ROZHLASU	24
3.2	STANICE ČESKÉHO ROZHLASU.....	28
3.3	HISTORIE ČESKÉHO ROZHLASU OSTRAVA	30
3.4	RADA ČESKÉHO ROZHLASU	31
3.4.1	<i>Dozorčí komise</i>	32
3.5	ROZHLASOVÉ POPLATKY	33
3.6	ROZPOČET ČESKÉHO ROZHLASU	33
3.7	ROZPOČET ČESKÉHO ROZHLASU OSTRAVA	41
3.8	ROZPOČET A STRUKTURA ČESKÉHO ROZHLASU OSTRAVA V POROVNÁNÍ S ROZPOČTEM A STRUKTUROU VOICE OF AMERICA.....	45
4	ZPRACOVÁNÍ ŘEŠENÉ TÉMATIKY V MÉDIÍCH.....	48
4.1	VOICE OF AMERICA POMÁHÁ I DNES.....	48
4.2	REPORTÁŽ: MŮJ DEN VE VOICE OF AMERICA	50
4.3	ROZHOVOR: MÝM SNEM JE INTERVIEW S PREZIDENTEM OBAMOU.....	53
4.4	ANKETA: JAK DŮLEŽITÉ JE VYSÍLÁNÍ VOICE OF AMERICA?	56
5	ZÁVĚR	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	60
	SEZNAM PŘÍLOH.....	64

1 ÚVOD

V mé bakalářské práci s názvem "Financování americké televizní a rozhlasové stanice Voice of America v porovnání s českou veřejnoprávní rádiovou stanicí Český rozhlas" představuji historii, strukturu a financování těchto médií. Poté tyto aspekty srovnávám. Mým cílem je poskytnout ucelený pohled na obě organizace a prezentovat zásadní rozdíly v jejich historii, struktuře a financování.

K námětu jsem dospěla během podzimu 2010, kdy jsem dostala možnost stát se alespoň na pár měsíců "součástí" Voice Of America (Hlas Ameriky) prostřednictvím stáže. Každodenní setkávání se s reportéry ze všech koutů světa, nově získané žurnalistické zkušenosti a americký styl života nesmírně rozšířily moje obzory i životní názory a postoje. Právě tehdy jsem se rozhodla spojit nové poznatky s těmi, které mi přinesla předchozí stáž v Českém rozhlasu Ostrava na jaře 2010 a porovnat tyto dvě instituce v závěrečné práci bakalářského studia.

První kapitolu s názvem Voice of America (dále také VOA) jsem zaměřila právě na tuto instituci. Na základě informací nastudovaných z odborné literatury a publikací popisují historii, současnost, strukturu a fungování systému amerických vysílacích stanic, jejichž produkce je zacílena na ty části světa, které se potýkají s jakoukoliv formou občanské perzekuce. V závěru kapitoly se soustřeďuji na jejich financování, přičemž podkladem mi jsou výroční zprávy těchto institucí z účetního roku 2010. Tyto dokumenty rovněž tlumočím do českého jazyka a jednotlivé její části dávám do podstatných souvislostí.

Ve druhé kapitole popisují českou veřejnoprávní instituci, která provozuje několik rozhlasových stanic pod společným názvem Český rozhlas. Metodiku přitom používám stejnou, jako v kapitole předchozí, tzn. čerpám z údajů získaných z výroční zprávy a z veřejně dostupné bilance nákladů a výnosů, avšak za rok 2009, neboť v době přípravy mé bakalářské práce ještě Český rozhlas neměl k dispozici auditované hospodářské výsledky za účetní období 2010. Podle tvrzení managementu Českého rozhlasu jsou data za rok 2009 srovnatelná s následujícím účetním obdobím, a proto je možné použít je i v závěrečném srovnání obou zmiňovaných rozhlasových institucí. Závěr druhé kapitoly věnuji srovnávání obou organizací. Porovnávám pochopitelně pouze ty aspekty fungování,

které vykazují podobné modely ekonomického chování s ohledem na národní specifickou obou médií.

Třetí kapitola obsahuje zpracování řešené tematiky v médiích. Prostřednictvím článku, rozhovoru a ankety prezentuji můj pohled na práci redakčního týmu ve VOA.

2 HLAS AMERIKY (VOICE OF AMERICA – VOA)

Voice of America¹ je jednou z největších mezinárodních zpravodajských organizací na světě. Jedná se o mezinárodní médium, které se od svého prvního krátkovlnného rozhlasového vysílání v roce 1942 vyvinulo v multimediální instituci. Dnes má přibližně 125 milionů posluchačů, diváků i čtenářů.

S rozpočtem 201,8 milionů dolarů ročně zaměstnává VOA více než 1 300 lidí a zprostředkovává okolo 1 500 hodin informací týdně ve 44 jazycích, z nichž 25 je produkováno také televizí. Program obsahuje zprávy, dokumenty, vzdělávací a výchovné programy, ale i živé vysílání v podobě přímých přenosů a diskusí.

Jeho zpravodajské centrum pracuje 24 hodin denně a nabízí v každé jazykové sekci 150 až 200 informací denně. Pracuje v něm 22 domácích, 16 zámořských a 90 externích zpravodajů².

Již od samého počátku je hlavním posláním Voice of America přinášet mezinárodnímu publiku přesné, vyvážené a komplexní informace a novinky.

Voice of America je součástí Vysílací rady guvernérů (Broadcasting Board of Governors - BBG³), která spojuje všechna podobně orientovaná média na světě. Síť AM, FM a krátkovlnných vysílacích stanic, která VOA používá k šíření svého programu, provozuje Mezinárodní vysílací úřad (Internacional Broadcasting Bureau - IBB⁴). Internetové stránky www.VOAnews.com nabízí zprávy v angličtině a slouží jako portál domovských stránek 44 jazyků stanic VOA.

Nynější, v pořadí již 27., nejvyšší ředitel Hlasu Ameriky jmenovaný Vysílací radou guvernérů - Dan Austin se svého úřadu chopil 30. října 2006. Jeho hlavním úkolem je dohled na provoz multimediálního vysílání po celém světě. Zároveň z pozice náměstka Mezinárodního vysílacího úřadu vede plánování, vývoj i denní provoz této instituce.

---

¹ Zdroj: *BBG 2009 Annual Report* [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbg.gov/reports/>>.

Inside voa [online]. 2011 [cit. 2011-02-27]. Inside VOA. Dostupné z WWW: <<http://www.insidevoa.com/>>.

² Externím zpravodajům se říká „stringers“.

³ Viz kapitola 2.2 str. 7

⁴ Viz kapitola 2.3 str. 9

2.1 Historie

Americké mezinárodní vysílání začalo během druhé světové války rozhlasovým přenosem počátkem roku 1942 v němčině, francouzštině, indonézštině, italštině a angličtině. Do ledna 1943 už počet vysílacích jazyků činil 27, dnes je 44.

Po druhé světové válce a rozdělení Evropy na východní a západní blok se obyvatelé východní Evropy a Sovětského svazu socialistických republik ocitli v informační izolaci od zbytku světa. V souvislosti s tím začalo americké mezinárodní vysílání pracovat na nových cílech. Vysílání Hlasu Ameriky (VOA) začala v té době kontrolovat Americká informační agentura (USIA⁵), stejně jako ostatní mezinárodní výměny a jiné veřejné diplomatické programy.

Rádio Svobodná Evropa, vysílající do východní Evropy, vzniklo roku 1950. Rádio Svoboda, zacílené na Sovětský svaz o tři roky později. Tyto nové mediální organizace doplnily nabídku VOA, která od té doby nově zahrnovala ruštinu, češtinu, bulharštinu, rumunštinu, polštinu, maďarštinu (a dalších 19 jazyků).

Publikum amerického mezinárodního vysílání se významně rozrostlo po celém světě v průběhu 70. let 20. století. Během tohoto desetiletí se staly také dvě významné události, které s činností VOA úzce souvisí. V roce 1976 přijal podepsáním Charty VOA americký prezident Gerald Ford zákon⁶, jenž dodnes chrání nezávislost a integritu vysílání VOA a zavazuje tuto instituci k poskytování přesných a nezkreslených zpráv a informací. Stěžejními body dokumentu jsou:

1. VOA bude sloužit jako spolehlivý a autoritativní zdroj zpráv. Jeho zprávy budou přesné, objektivní a komplexní.
2. VOA bude reprezentovat Ameriku jako celek, nikoliv pouze některý ze segmentů americké společnosti. Bude tak vyváženým a komplexním obrazem významných amerických myšlenkových proudů a institucí.

---

⁵ Vládní informační agentura Spojených států amerických, která fungovala v letech 1953-1999. Posláním USIA bylo vykonávání tzv. veřejné diplomacie.

⁶ Zdroj: Veřejné Právo USA: Pub. L. 103-236, title III, Sec. 303, Apr. 30, 1994, 108 Stat.433; Pub. L. 103-415, Sec. 1(p), Oct. 25, 1994, 108 Stat.4301; Pub. L. 105-277, div. G, subdiv. A, title XIII, Sec. 1323(d), Oct. 21, 1998, 112 Stat. 2681-778; Pub. L. 105-292, title V, Sec. 502, Oct. 27, 1998, 112 Stat. 2811.

3. VOA bude jasně a efektivně reprezentovat politiku USA. Rovněž bude zodpovědně prezentovat názory na tuto politiku.

V roce 1976 ukončila US Central Intelligence Agency⁷ financování rádia Svobodná Evropa a jeho sesterské stanice - rádia Svoboda⁸. Tito dva distributoři se sloučili⁹ do nové vysílací korporace Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda (RFE/RL) a dostaly se pod kontrolu nového federálního subjektu – Rady pro mezinárodní vysílání (the Board for International Broadcasting - BIB¹⁰).

V souvislosti s politickým děním v některých dalších částech světa začala vznikat nová média¹¹ podporující nezávislost vysílání. V roce 1985 začala vláda Kuby pronásledovat svobodný tisk a omezovat svobodu projevu, proto americký kongres vytvořil Rádio Martí. O pět let později televizi Martí. Jejich úkolem bylo poskytování nezávislého zpravodajství kubánskému obyvatelstvu.

S koncem studené války v Evropě Bílý dům navrhl, a kongres následně schválil, zřízení Vysílací rady guvernérů, tj. hlavního nezávislého reorganizátora mezinárodního vysílání, jehož úkolem byla konsolidace technických, přenosových a dalších podpůrných služeb v souvislosti s politickými změnami v Evropě.

Vše završil americký prezident Bill Clinton 30. dubna 1994 podpisem Mezinárodního vysílacího aktu (International Broadcasting Act), čímž vytvořil Vysílací radu guvernérů (Broadcasting Board of Governors – BBG)¹². Reformou pro zahraniční události (The Foreign Affairs Reform) a Restrukturalizačním aktem (Restructuring Act) z roku 1998 pak potvrdil přeměnu BBG na nezávislou federální agenturu s platností od 1. října 1999.

Podobně jako na Kubě, i v Číně narůstala začátkem 90. let 20. století politická cenzura a kontrola médií. Proto formaci Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda doplnilo

---

⁷ Nezávislá americká agentura zodpovědná za ochranu národní inteligence USA, která poskytovala podporu rádiu Svobodná Evropa a rádiu Svoboda v boji proti komunismu.

⁸ Evropské mezinárodní rozhlasové stanice financované vládou USA založené za účelem zpravodajství občanů žijících v zemích, kde vládne jakákoliv forma nesvobody a útlaku. Viz Tabulka 2.2.1 str. 8

⁹ Rádio Svoboda vysílalo pouze do Svazu sovětských socialistických republik a pobaltských zemí, proto se přidružilo ke své mateřské stanici.

¹⁰ Tato rada dohlížela na fungování korporace a využívání financí, které korporace získávala z kongresu USA.

¹¹ Další mezinárodní média, která vysílala do zemí nesvobody. Viz Tabulka 2.2.1 str. 8

¹² BBG nahradila Radu pro mezinárodní vysílání (BIB). Viz kapitola 2.2 str. 7

Rádio Svobodná Asie (RFA). Vzniklo v roce 1994 a začalo vysíláním do Mandarinu a Tibetu, následovali Barma, Vietnam, Korea, Laos a další.

Další impuls dostalo americké mezinárodní vysílání po teroristických útocích z 11. září 2001. BBG se zaměřila na arabsky mluvící země - Irán a Afghánistán. Stanice VOA a RFE/RL, které již v těchto regionech působily, po tomto datu rozšířily vysílání v tamějších jazycích.

V roce 2002 zahájilo celodenní vysílání Rádio Sawa. Šlo o informace v arabštině mířené do Jordánska a Kuvajtu, později přibyl program pro Egypt a státy Perského zálivu. Pro Blízký východ byl tento program revoluční. Jednalo se o první rádio prezentující vedle arabské i západní hudbu spolu s pravidelnými informacemi.

Prostřednictvím satelitu začala roku 2004 vysílat v arabštině také Alhurra TV¹³ a brzy se dostala i do Iráku. Alhurra přináší pořady věnované ženským právům či politice.

Se záměrem dohlédnout na arabské vysílání Rádía Sawa a Alhurra TV vznikla v roce 2005 na Blízkém východě vysílací síť pro tuto oblast - MBN¹⁴.

Postupem času měnily Voice of America i Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda kvůli politickým změnám nejen programovou nabídku, ale také země, do kterých vysílaly. Po zrušení vysílání do východoevropských zemí (Maďarsko, Bulharsko, Česko¹⁵, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Slovensko, Slovinsko) zaměřilo VOA svoji pozornost především na situaci v Asii, Africe a Jižní Americe.

Subjekty BBG se postupným vývojem transformovaly z původního krátkovlnného rádia do multimediální zpravodajské organizace zahrnující mnoho rozhlasových a televizních platforem, internet, mobilní zařízení a další nová média, včetně sociálních sítí (Facebook, YouTube a Twitter).

---

¹³ Televizní stanice.

¹⁴ The Middle East Broadcasting Networks, viz Tabulka 2.2.1 str. 8

¹⁵ České oddělení ukončilo svou činnost k 27.2.2004

2.2 Vysílací rada guvernérů (The Broadcasting Board of Governors)

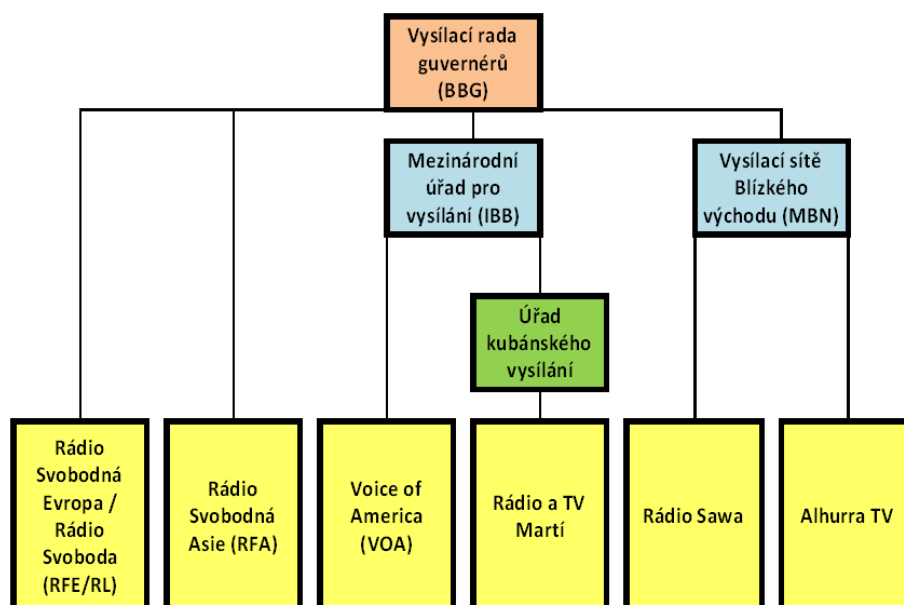
Vysílací rada guvernérů¹⁶ (The Broadcasting Board of Governors - BBG) je nezávislou federální agenturou spravující síť vládních a veřejnoprávních médií. Usiluje o podporu svobody a demokracie v zemích, kde je potlačována či dokonce zakazována tamějším režimem.

Jedná se o agenturu zastřešující americké civilní mezinárodní vysílání, které zahrnuje:

- Mezinárodní úřad pro vysílání (The International Broadcasting Bureau)
  - Hlas Ameriky (Voice of America - VOA)
  - Úřad kubánského vysílání (The Office of Cuba Broadcasting - OCB)
    - Rozhlas a televize Martí
- Rádio Svobodná Evropa / Rádio Svoboda (Radio Free Europe / Radio Liberty – RFE/RL)
- Rádio Svobodná Asie (Radio Free Asia - RFA)
- Vysílací sítě Blízkého východu (The Middle East Broadcasting Networks - MBN)
  - Radio Sawa
  - Alhurra TV

---

¹⁶ Zdroj: *BBG 2009 Annual Report* [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2010-11-05]. Dostupné z WWW: <www.bbg.gov>.

Tabulka 2.2. 1

BBG je vládou USA pověřena¹⁷ zajišťováním důvěryhodnosti a nezávislosti amerického mezinárodního vysílání. Představuje pomyslnou bránu mezi těmi, kdo jednájí jménem americké politiky (např. U.S. Department of State – Ministerstvo zahraničí USA) a novináři, kteří o této politice poskytují zprávy publiku po celém světě.

Zákon¹⁸ rovněž stanovuje společné normy a zásady vysílání pro všechna BBG média. Zahrnují také novinářské normy Charty VOA, zdůrazňují novinářské poslání a zaměření na diváky v zemích neklidu. Vysílací rada guvernérů také dohlíží na to, zda subjekty televizního vysílání chartu dodržují a podporují tak šíření spolehlivých, objektivních a komplexních informací.

Základem expanze strategií BBG je také výzkum nových technologií, kterému se věnuje 350 až 400 projektů ročně zaměřených na různé cílové skupiny.

¹⁷ Zdroj: Veřejné právo USA: Pub. L. 103-236, title III, Sec. 304, Apr. 30, 1994, 108 Stat.434; Pub. L. 105-277, div. G, subdiv. A, title XIII, Secs. 1322,1323(b),(c), Oct. 21, 1998, 112 Stat. 2681-777, 2681-778; Pub. L.106-113, div. B, Sec. 1000(a)(7) [div. A, title V, Secs. 502, 504],Nov. 29, 1999, 113 Stat. 1536, 1501A-451.

¹⁸ Viz Poznámka pod čarou č.17

2.3 Mezinárodní Vysílací Úřad (Internacional Broadcasting Bureau)

Mezinárodní vysílací úřad¹⁹ (Internacional Broadcasting Bureau - IBB) je nezávislou americkou agenturou podporující činnosti Voice of America a Úřadu kubánského vysílání (OCB). Vznikl 30. dubna 1994 podpisem Mezinárodního vysílacího aktu americkým prezidentem Billem Clintonem. Tato legislativa zavázala IBB spolu s Informační agenturou spojených států (United States Information Agency – USIA) a Vysílací radou guvernérů (Broadcasting Board of Governors - BBG) k dohledu nad všemi mezinárodními nevojenskými vládními stanicemi USA. Zrušením USIA v říjnu 1999 získaly IBB a BBG²⁰ pozici nezávislých federálních vládních subjektů. V současnosti zajišťuje IBB program a přenos všech médií Vysílací rady guvernérů a řídí síť vysílacích lokalit.

IBB podporuje trend využívání internetu, mobilních zařízení, sociálních sítí a dalších digitálních platforem. Provádí výzkum, řídí hodnocení vysílání, lidské zdroje, bezpečnostní a informační technologie i administrativu.

Vývojový tým IBB pracuje s Hlasem Ameriky na přechodu z analogového na digitální systém. To umožní VOA zefektivnit průběh digitálních operací a snížit náklady. VOA rovněž standardizovalo audio a video editační software v počítačích používaných ve vysílání, čímž zjednodušilo technickou údržbu.

Část IBB strategického plánu pro další roky navazuje na dřívější úsilí o využití technologie cloud computing²¹, které by umožnilo VOA i dalším subjektům BBG mnohem efektivnější vysílání a výrazné snížení nákladů na opravy a inovace.

---

¹⁹ Zdroj: *BBG 2009 Annual Report* [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2010-11-05]. Dostupné z WWW: <www.bbg.gov>.

²⁰ Viz Tabulka 2.2.1 str. 8

²¹ Poskytování služeb nebo programů uložených na internetovém serveru. Uživatelé mohou používat tyto aplikace pomocí internetového prohlížeče prakticky odkudkoliv.

2.4 Rozpočet Vysílací Rady Guvernérů

Rozpočty vysílací rady guvernérů²² pro nynější období spadají do Strategického plánu BBG pro fiskální období 2008-2013. Tento plán nastiňuje strategii agentury a naplňování jejího poslání.

Strategický plán zdůrazňuje nutnost posílení distribuce, zavedení nejnovější komunikační techniky a technologie. Výsledkem má být získání větší důvěry publika zobrazováním rozdílu mezi jeho životem v domovské zemi a životem v USA a propagováním amerických standardů pro lidská práva.

Primární strategický cíl BBG ale zůstává nezměněn – chce poskytovat přesné zprávy a informace co nejširšímu publiku celého světa.

Strategický plán BBG není pouze nástrojem hospodaření, ale také primárním dokumentem charakterizujícím poslání a úkol BBG, tedy zpřehlednění činnosti BBG pro státní orgány dohledu. Ty totiž nakonec hodnotí výkonnost celé organizace.

Každoročně žádá podle sestaveného rozpočtu Vysílací rada guvernérů vládu Spojených států amerických o finance pro stanovené fiskální období. Tento požadavek lze najít ve FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010). Tzv. Sumarizace přírůstků a úbytků²³ popisuje sumy jednotlivých položek, které ovlivňují výsledný rozpočet (viz tabulka 2.4.1).

---

²² Zdroj: *BBG - Fiscal Year 2010 Budget Request* [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbg.gov/reports/>>.

²³ Součást FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010). Originál dokumentu v příloze bakalářské práce č. 1

Vysílací rada guvernérů
Sumarizace přírůstků a úbytků
Fiskální rok 2009-2010
(v tisících \$)

Odhady fiskálního roku 2009	717 382
Představuje odhad FR 2009 pro všechny složky BBG zahrnující i financování nouzových položek	
Zvýšení mezd: domácí / americké	9 214
Stanoví anualizaci o 4,78 % nárůstu od ledna 2009 a předpokládáný 2 % nárůst za leden 2010	
Zvýšení mezd: FSNs	215
Představuje očekávaný růst mezd zámořských zaměstnanců zahraničního oddělení.	
Ostatní mzdové požadavky	4 391
Stanoví anualizaci mezd a výhod pro pokračování programu do FR 2010, včetně náhrad pracovníků, nákladů na zdravotní péči a jiných příspěvků.	
Inflace	1 370
Odráží 0,5 % nárůst inflace pro všeobecné provozní náklady za FR 2010.	
Aktuální čisté servisní změny FR 2010	10 906
Vestavěné požadavky	25 032
Obsahuje vestavěné požadavky na pokračování probíhajících projektů a technické operace.	
Tyto povinné vestavěné požadavky obsahují:	
a) Pronájem / Utility / Bezpečnost / Údržba budov	8 422
b) Program Dodání	4 265
c) Informační technologie a hlavní projekty	3 543
d) Konsolidovaný výzkum	648
e) Anualizace nákladů jednotlivých programů	8 154
<i>Pokračování jazykového oddělení</i>	3 736
<i>Pokračování oddělení VOA Zimbabwe</i>	955
<i>Pokračování oddělení MBN Darfur</i>	825
<i>3 hodinový program Alhurra</i>	2 638
Neopakovatelné výdaje	-14 126
Následující výdaje jsou neopakovatelné ve FR 2010:	
a) Ostatní operační výdaje zahrnující jednorázové náklady FR 2009	-13 325
b) Jednorázové náklady spojené se zlepšením programu FR 2009	-801
Čisté programové změny FR 2011	1 972
Programové snížení požadavku	-7 520
Odráží následující redukce základních operací:	
a) 30 minutové zprávy TV Marti, změny formátu zpráv a informací	-4 232
b) Zrušení vysílání VOA v chorvatštině, hindštině a řečtině a zrušení repríz televizního programu PNN a hodinového radia VOA Irán	-2 520
c) Ustálení východo a západo afrického marketingového oddělení	-318
d) Zavření pařížského finančního oddělení VOA	-450
Programové zvýšení požadavku	9 492
Odráží zvýšení financování následujících položek nad základní operace :	
a) Krizové digitální audio/video a hlavní vybavení	8 426
b) Lokální program radia Deewa	350
c) RFE/RL ruské internetové zpravodajství do centrální Asie	716
Celkový požadavek BBG pro FR 2010	745 450

Tabulka 2.4. 1

Záporné položky snižující rozpočet (tedy obnos, o který bude BBG žádat vládu) se nebudou opakovat v příštím účetním období, proto je nemůžeme započíst do rozpočtu, jež bude tvořit základ dalšího roku.

Základem jsou výsledky hospodaření předešlého období (v tomto demonstrovaném případě jde o rok 2009). Pro rok 2010 jde o předpokládaný příspěvek \$ 717 382 tis. Přírůstky za mzdy domácích (amerických) zaměstnanců obsahující odhady hodnot jejich nárůstu se rovnají \$ 9 214 tis. Očekávaný růst mezd zahraničních zámořských zaměstnanců je \$ 215 tis. Ostatní mzdové požadavky (náhrady pracovníkům, zdravotní péče, atd.) činí \$ 4 391 tis. Náklady na inflaci odrážející její navýšení o 0.5 % jsou \$ 1 370 tis.

V položce *aktuální servisní změny* najdeme finanční požadavek BBG na projekty a technické operace, které právě probíhají. Skládají se z povinných stálých nákladů (pronájem, výzkum, dodávky, dohody o poskytování služeb a další) a dlouhodobějších nákladů, které BBG nemůže znova požadovat v následujícím fiskálním roce (jednorázové náklady spojené s programem zvyšování fiskálního roku 2009, další operační náklady zahrnující jednorázové položky z roku 2009). Tyto servisní změny se v sumarizaci zapíší jako přírůstek \$ 10 906 tis.

Programové změny zahrnují programové výdaje odrážející redukce vysílání (změny ve zpravodajství televize Martí a Rádiu Martí, ukončení vysílání VOA v chorvatštině, řečtině, hindštině a dalších jazycích) a programové příjmy nad základní operace (lokální program rádia Deewa²⁴, RFE/RL ruské internetové zpravodajství do centrální Asie), které tvoří navýšení o \$ 1 972 tis.

$$717\,382 + 9\,214 + 215 + 4\,391 + 1\,370 + 10\,906 + 1\,972 = \textbf{\$ 745 450 tis.}$$

Požadavek BBG pro rozpočet fiskálního roku 2010 tedy činí \$ 745 450 tis. (po zaokrouhlení \$ 745,5 tis.). Budou dále rozděleny:

- \$ 732,2 mil. (98 %) na provoz mezinárodního vysílání (jednoleté finanční prostředky na veškeré vysílání a podpůrné služby včetně Úřadu kubánského vysílání²⁵). Tento požadavek zahrnuje zvýšené finanční prostředky pro údržbu a opravy televize i radia Vysílací síť Blízkého východu, pokrytí prostředků na regionální i lokální vysílání

²⁴ Rádiová stanice provozovaná Voice of America. Vysílá do Afghánistánu v jazyce Pashto.

²⁵ Viz Tabulka 2.2.1 str. 8

Radia Deewa do Afghánistánu a Pákistánu, RFE/RL ruskojazyčné internetové zpravodajství do centrální Asie a digitální video/internet v RFE/RL a RFA.

- \$ 13,3 mil. (2 %) pro zhodnocení kapitálu vysílání, které zahrnuje údržbu, opravy a vylepšení stávajících systémů, další opatření k zajištění schopnosti přenosu a posilování využití digitálních audio/video systémů.

Jak jsou jednotlivé podíly na rozpočtu rozděleny mezi části BBG ukazuje ve FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010) Sumarizace nároků na zdroje²⁶, kde můžeme vidět rozdíly mezi odhadem jednotlivých položek z roku 2009 a skutečným požadavkem BBG (viz tabulka 2.4.2).

---

²⁶ Součást FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010). Originál dokumentu v příloze bakalářské práce č. 2

Vysílací rada guvernérů
Sumarizace nároku na zdroje
Fiskální rok 2009-2010
(v tisících \$)

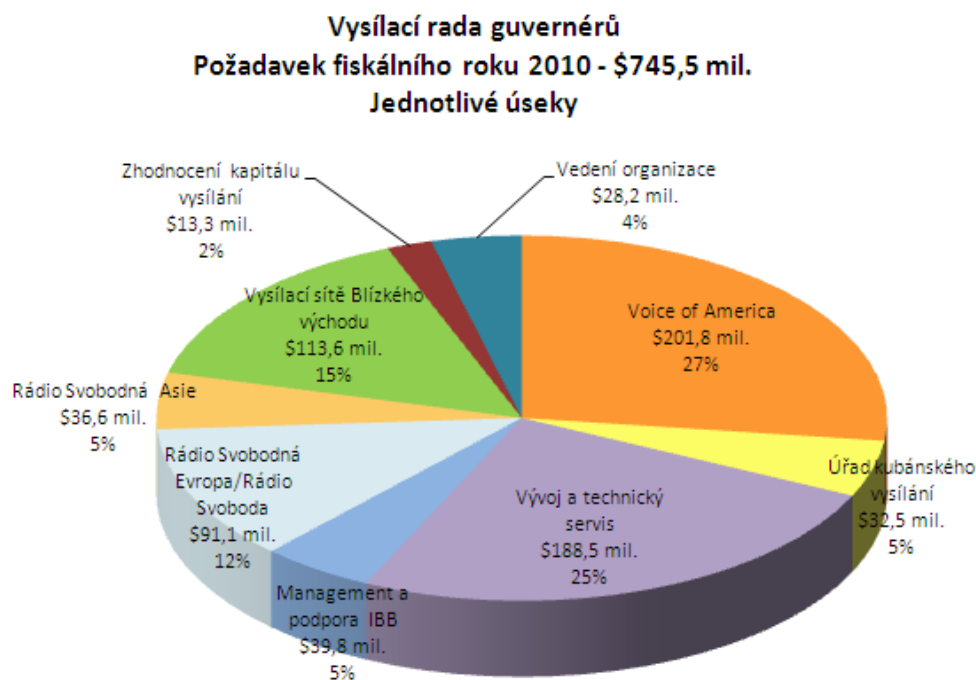
	2008 <u>Aktualní</u>	2009 <u>Odhad</u>	2010 <u>Žádost</u>	2009-2010 <u>Rozdíl</u>
Mezinárodní vysílací operace (IBO)				
Vedení organizace	25 913	28 308	28 247	-61
Mezinárodní Vysílací Úřad (IBB)				
Voice of America	188 298	194 250	201 828	7 578
Office of Cuba Broadcasting	33 356	34 816	32 474	-2 342
Vývoj a technické služby	181 880	174 739	188 541	13 802
IBB Management a podpora	32 964	37 513	39 809	2 296
IBB celkem	436 498	441 318	462 652	21 334
Nezávislé grantové organizace				
Radio Free Europe/Radio Liberty	83 161	90 180	91 063	883
Radio Free Asia	34 353	35 919	36 648	729
Middle East Broadcasting Networks	91 652	110 361	113 577	3 216
Grantové organizace celkem	209 166	236 460	241 288	4 828
Kupní síla údržbového fondu	400	-	-	-
Celkové zdroje IBO	671 977	706 086	732 187	26 101
SUMARIZACE ZDROJŮ				
Odpovídající P.L. 110 - 161/P.L.111-8, / Požadavek	676 727	698 187	732 187	34 000
Akt doplňkových položek P.L. 110-252	101	7 899	-	-7 899
Převod ze zhodnocení kapitálu vysílání	533			
Zrušení	-5 384			
Zdroje IBO celkem	671 977	706 086	732 187	26 101
Zhodnocení kapitálu vysílání (BCI)				
Odpovídající P.L. 110 - 161/P.L.111-8/Požadavek	10 748	11 296	13 263	1 967
Transfer do operací mezinárodního vysílání	-533	-	-	-
Zrušení	-87			
Zdroje BCI celkem	10 128	11 296	13 263	1 967
Celková poptávka Broadcasting Board of Governors po zdrojích	682 105	717 382	745 450	28 068

^{1/}Zahrnuje finance poskytované podle Aktu doplňkových položek - 2 miliony dolarů ve FR 2008 a 6 milionu dolarů ve FR 2009.

Tabulka 2.4. 2

Nároky na zdroje mezinárodních operací jsou oproti předpokladům vyšší o \$ 26 101 tis. Prostředky na zhodnocení kapitálu vysílání narostly oproti očekávání o \$ 1 967 tis. Celkově se náklady zvýšily oproti odhadu z roku 2009 o \$ 28 068 tis. (3,9 %). Voice of America potřebovala \$ 201 828 tis. (27,1 %), což znamená navýšení oproti

odhadům o \$ 7 578 tis. Podíl VOA je součástí zdrojů určených IBB²⁷, které dohromady činí \$ 462 652 tis. Část určená VOA tedy tvoří 27,1 % z celkového rozpočtu BBG a 43,6 % z financí pro IBB.

Graf 2.4. 1

2.5 Sumarizace přírůstků a úbytků Hlasu Ameriky

Záporné položky snižující rozpočet Voice of America²⁸ (tedy část rozpočtu BBG, o kterou bude žádat stát) se nebudou opakovat v příštím účetním období, proto je nemůžeme započíst do rozpočtu, jež bude tvořit základ dalšího roku (viz tabulka 2.5.1).

²⁷ Mezinárodní vysílací úřad, viz kapitola 2.3 str. 9

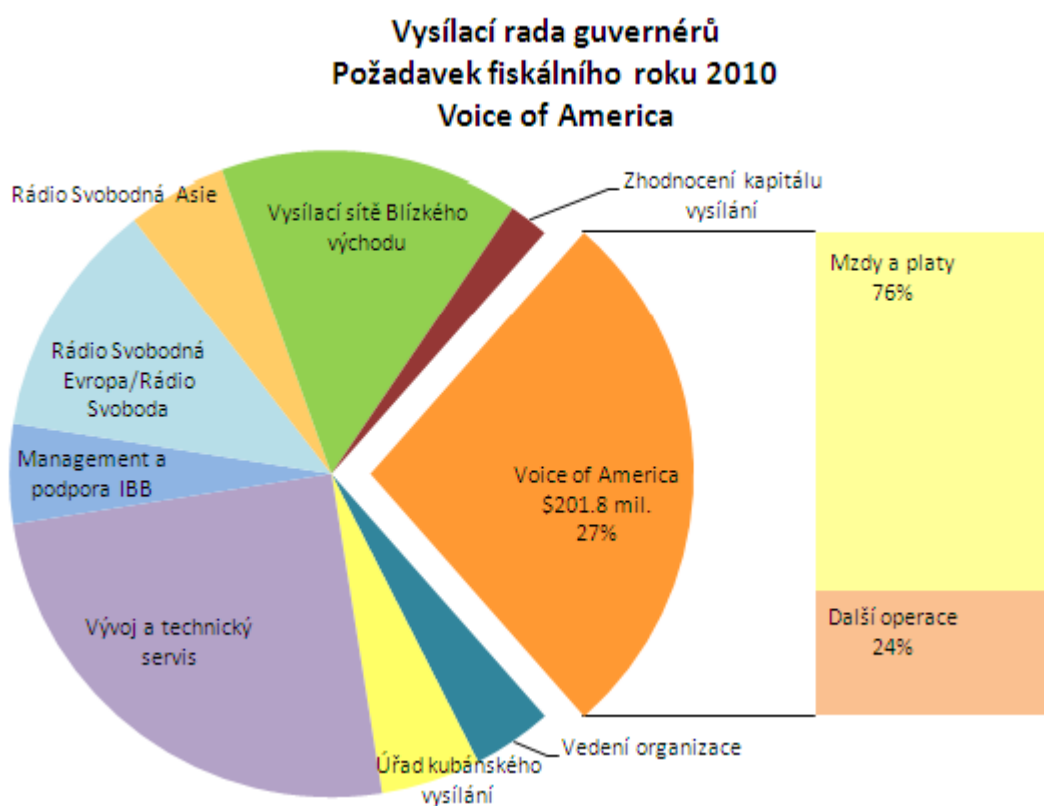
²⁸ Zdroj: BBG - Fiscal Year 2010 Budget Request [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbg.gov/reports/>>. Originál dokumentu v příloze bakalářské práce č. 3

Hlas Ameriky Sumarizace přírůstků a úbytků Fiskální rok 2009-2010 (v tisících \$)	
Odhady fiskálního roku 2009	194 250
Představuje odhad FR 2009 pro VOA zahrnující nouzové položky FR 2009. Nezahrnuje programové doručení a náklady na výzkum poskytovaný vývoji, IBB a BBG	
Zvýšení mezd: domácí / americké	4 084
Stanoví anualizaci o 0.5 % nárůstu od ledna 2009a předpokladaný nárůst 2 % za leden 2010.	
Zvýšení mezd: FSNs	28
Představuje očekávaný růst mezd pro zámořské zaměstnance zahraničního oddělení.	
Ostatní mzdové požadavky	1 473
Stanoví anualizaci mezd a výhod pokračování programu do FY 2010.	
Inflace	238
Odráží 0,5 % nárůst inflace pro všeobecné provozní náklady FR 2010.	
Aktualní čisté servisní změny FR 2010	3 645
Vestavěné požadavky	5 156
Obsahuje vestavěné požadavky pokračování probíhajících projektů a technických operací.	
Tyto povinné vestavěné požadavky obsahují:	
a) Pronájem / Utility / Bezpečnost / Údržba budov	157
b) Informační technologie a hlavní projekty	438
c) Anualizace nákladů jednotlivých programů	4 561
<i>Pokračování jazykového oddělení</i>	<i>3 662</i>
<i>Pokračování oddělení VOA Zimbabwe</i>	<i>899</i>
Neopakovatelné výdaje	-1 511
Následující výdaje jsou neopakovatelné ve FR 2010:	
a) Ostatní operační výdaje zahrnující jednorázové náklady FR 2009	-1 422
b) Jednorázové náklady spojené se zlepšením programu FR 2009	-89
Čisté programové změny FR 2011	-1 890
Programové snížení požadavku	-2 240
Odráží následující redukce základních operací:	
a) Zrušení vysílání VOA v chorvatštině, hindštině a řečtině a zrušení repríz televizního programu PNN a hodinového radia VOA Irán	-1 990
b) Zavření pařížského finančního oddělení VOA	-250
Programové zvýšení požadavku	350
Odráží zvýšení financování následujících položek nad základní operace :	
a) Lokální program radia Deewa	350
Celkový požadavek VOA pro FR 2010	201 828

Tabulka 2.5. 1

Sumarizace je postavena na odhadu fiskálního roku 2010, jenž činí \$ 194 250 tis. Tato částka zahrnuje finance odhadované podle roku 2009 pro nouzové položky a nezahrnuje náklady na rešerše a dodávky poskytované oddělením vývoje IBB a BBG.

Zvýšení mezd zaměstnanců je ve výši \$ 4 084 tis., zatímco u mezd zaoceánského personálu jde o \$ 28 tis. Ostatní mzdové požadavky jsou rovny \$ 1 473 tis. Inflace zahrnující její zvýšení o 0.5 % je \$ 238 tis. Mzdy a platy VOA tvoří 76% z celkového podílu peněz BBG (velký podíl na tomto čísle má odhad roku 2009).

Graf 2.5. 1

Aktuální čisté servisní změny pro fiskální rok 2010 činí \$ 3 645 tis. Tato položka se skládá z požadavků na účetně už zachycené transakce (smluvní dohody, pronájem, apod.: \$ 5 156 tis.) a z dlouhodobějších nákladů, které se nebudou opakovat ve fiskálním roce 2010 (jednorázové náklady roku 2009, náklady spojené s programovými příjmy roku 2009: \$ - 1 511 tis.).

Čisté programové změny tvoří úbytek \$ 1 890 tis. a skládají se z programových výdajů na redukce některých vysílacích služeb (zrušení vysílání VOA v chorvatštině,

hindštině a řečtině, ukončení některých programů PNN²⁹: \$ - 2 240 tis.) a příjmu v podobě zvýšení financování nad základní operace (Lokální programy rádia Deewa: \$ 350 tis.).

$$194\,250 + 4\,084 + 28 + 1\,473 + 238 + 3\,645 - 1\,890 = \textbf{\$ 201 828 tis.}$$

Celková výše požadavku pro rozpočet Voice of America pro fiskální rok 2010 tedy činí \$ 201 828 tis.

Jaký podíl má na jednotlivých položkách Sumarizace přírůstků a úbytků stanice Voice of America zobrazuje tabulka 2.5.2³⁰.

---

²⁹ PNN – Persian News Network je televizní kanál provozovaný Voice of America, který vysílá do Íránu.

³⁰ Součást FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010). Originál dokumentu v příloze bakalářské práce č. 4

Vysílací rada guvernérů
Vysvětlení změn
Fiskální rok 2009-2010
(v tisících \$)

	Požadavky FR 2010				2010			FR 2010 Požadavek
	FR 2009 ¹	Mzdové	Ostatní		Probíhající	Program	Program	
	<u>Očekávané</u>	<u>Požadavky</u>	<u>Inflace</u>	<u>Změny</u>	<u>Operace</u>	<u>Výdaje</u>	<u>Příjmy</u>	
Mezinárodní vysílací operace (IBO)								
Vedení organizace	28 308	1 030	9	-821	28 526	-279	-	28 247
Mezinárodní Vysílací Úřad (IBB)								
Voice of America	194 250	5 585	238	3 645	203 718	-2 240	350	201 828
Office of Cuba Broadcasting	34 816	1291	40	559	36 706	-4232	-	32 474
Vývoj a technické služby	174 739	3 842	400	10 418	189 399	-530	-328	188 541
Management a podpora IBB	37 513	1364	86	1085	40 048	-239	-	39 809
Nezávislé grantové organizace								
Radio Free Europe/Radio Liberty	90 180	-1 115	170	412	89 647		1 416	91 063
Radio Free Asia	35 919	655	41	-417	36 198	-	450	36 648
Middle East Broadcasting Networks	110 361	1 168	318	-246	111 601	-	1976	113 577
Mezisoučet IBO	706 086	13 820	1 302	14 635	735 843	-7 520	3 864	732 187
Zhodnocení kapitálu vysílání (BCI)	11 296	-	68	-3 729	7 635	-	5 628	13 263
Požadavek BBG celkem	717 382	13 820	1 370	10 906	743 478	-7 520	9 492	745 450

^{1/} Zahrnuje finance poskytované podle Aktu doplňkových položek P.L. 110-252 - 1,9 milionů dolarů přenesaných z FR 2008 a 6 milionu dolarů ve FR 2009.

Tabulka 2.5. 2

Voice of America se podílí na rozpočtu BBG v předchozím roce 27,1 % (\$ 194 250 tis.), na celkových mzdách BBG 40,4 % (\$ 5 585 tis.), na inflaci 17,4 % (\$ 238 tis.), na ostatních vestavěných změnách 33,4 % (\$ 3 645 tis.), na probíhajících operacích 27,4 % (\$ 203 718 tis.), na programových výdajích 29,8 % (\$ - 2 240 tis.), na programových příjmech 3,7 % (\$ 350 tis.). Celkově se na požadavku BBG za rozpočtové období 2010 podílí VOA 27,1 % (\$ 201 828 tis.).

Jak je celá částka rozdělena mezi jednotlivé divize VOA zobrazuje tabulka 2.5.3³¹.

Hlas Ameriky Sumarizace financí FR 2008 - 2010 (v tisících \$)				
	2008 <u>aktualní</u>	2009 <u>odhad</u>	2010 <u>požadavek</u>	Zvýšení nebo <u>Úbytek</u>
Domácí operace				
Kancelář ředitele VOA	2 305	2 218	2 714	496
Náměstek ředitele, provozní	42 930	40 779	42 646	1 867
Náměstek ředitele, centrální programování	25 991	26 663	28 518	1 855
Náměstek ředitele, jazykové programování	3 275	4 184	3 912	- 272
Africká divize	11 653	13 043	12 419	- 624
Divize východní Asie a Pacifiku	29 235	31 452	32 240	788
Euroasijská divize	12 081	10 629	9 985	- 644
Latinsko Americká divize	4 811	5 843	6 317	474
Divize blízkého východu a střední Asie	5 446	5 107	5 811	704
Jihoasijská divize	17 150	17 580	16 671	- 909
PNN - Iránská zpravodajská síť	15 172	17 052	17 210	158
Anglická divize	14 754	13 946	15 112	1 166
Domácí operace celkem	184 803	188 496	193 555	5 059
Domácí korespondenční Úřad	1 052	1 116	1 134	18
Zámořský korespondenční Úřad	7 508	6 998	7 139	141
HLAS AMERIKY CELKEM	193 363	196 610	201 828	5 218
Srovnání				
Zůstatky uvnitř	- 2 492	- 147	-	147
Vyvážení	931	-	-	-
Úhrady/Smlouvy	- 3 504	- 2 213	-	2 213
Žádost	188 298	194 250	201 828	7 578

Tabulka 2.5. 3

³¹ Součást FY 2010 Budget Request (Rozpočtový požadavek BBG pro fiskální rok 2010). Originál dokumentu v příloze bakalářské práce č. 5

Nejvyšší částka podle této sumarizace náleží oddělení provozního náměstka ředitele VOA³² (\$ 42 646 tis. – 21,1 %), z jednotlivých divizí připadá největší část financí východní Asii a Pacifiku (\$ 32 240 tis. – 16 %). Částka poskytnutá na domácí operace tedy činí \$ 193 555 tis. (95,9 %), po započtení sumy určené domácím a zahraničnímu korespondenčnímu úřadu (\$ 8 273 tis. – 4,1 %) získáme celkový rozpočet VOA, tedy \$ 201 828 tis.

---

³² Tuto funkci v současnosti vykonává Mark Prahl. Jeho oddělení zajišťuje plánování, organizování a koordinaci technických záležitostí VOA a zároveň řídí oblast financování a lidských zdrojů.

3 ČESKÝ ROZHLAS OSTRAVA

Český rozhlas Ostrava je součástí rodiny rozhlasových stanic veřejnoprávní organizace Český rozhlas (ČRo). Fungování této organizace stanovuje zákon o Českém rozhlasu č. 484/1991 Sb.³³, který v § 2 odstavci 1 říká: “Český rozhlas poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky a do zahraničí.”

Podle § 2 odstavce 2 zákona o Českém rozhlasu č. 484/1991 Sb.³⁴ jsou hlavními úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání zejména:

- a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,
- b) přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky,
- c) vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti,
- d) rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin,
- e) výroba a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických, sportovních, zábavných a vzdělávacích pořadů a pořadů pro děti a mládež.

---

³³ Zdroj: Česká republika. Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 93, s. 2303-2305.

³⁴ Viz poznámka pod čarou č. 33

Český rozhlas Ostrava³⁵ je, podle zákona o Českém rozhlasu č. 484/1991 Sb. § 12 odstavce 1³⁶, regionální stanice Českého rozhlasu, kterou mohou naladit posluchači celého Moravskoslezského kraje. Šíření signálu zprostředkovává 5 vysílačů:

- Opava – Chlebičov (102,6 FM)
- Ostrava – Hošťálkovice (107,3 FM)
- Třinec – Javorový (105,3 FM)
- Valašské Meziříčí – Radhošť (99 FM)
- Vrbno p. Pradědem – Annenský vrch (95,5 FM)

Ředitelem ostravského studia je Igor Horváth, kterého do funkce zvolila v roce 1998 Rada Českého rozhlasu³⁷. Program řídí šéfredaktor Richard Piskala. Funkci vedoucí redakce zpravodajství a publicistiky zastává Ivana Šuláková a redakci hudební a volné rozhlasové tvorby vede Eva Lenartová.

V nabídce najdeme zpravodajské, publicistické, kulturní i zábavné pořady. Zároveň má zde své místo vysílání pro polskou menšinu, což je v souladu s veřejnoprávním posláním této mediální instituce³⁸. Každý všední den mohou posluchači od 18:45 do 19:00 hodin naladit Kwadrans polskich aktualności a v neděli od 18:30 pořad Polská půlhodina.

---

³⁵ Zdroj: *Český rozhlas Ostrava* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. O stanici. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/ostrava/ostanici>>.

³⁶ Viz poznámka pod čarou č. 33

³⁷ Orgán dohlížející na tvorbu a šíření programu Českého rozhlasu. Viz kapitola 3.4 str. 31

³⁸ Podle zákona o Českém rozhlasu č. 484/1991 Sb. § 2 odstavce je posláním ČRo poskytovat informace také národnostním a etnickým menšinám v České republice.

3.1 Historie Českého rozhlasu

První pokus o vysílání proběhl na území Československa po 1. světové válce³⁹. U příležitosti prvního výročí vzniku Československé republiky (28. 10. 1919) byl z vojenské základny na pražské Petřínské rozhledně odvysílán první rozhlasový pořad. Ovšem pravidelně začal rozhlas vysílat 18. května 1923 z vojenského stanu v Praze-Kbelích.

Významnými osobnostmi počátků českého rozhlasového vysílání byli Miloš Čtrnáctý⁴⁰ a Eduard Svoboda, kteří dali vzniknout společnosti Radiojournal. Licenci k jejímu provozování získali od Ministerstva pošt. Miloš Čtrnáctý byl ředitelem programu, Eduard Svoboda technickým ředitelem. Hlavním zdrojem příjmu společnosti byly koncese, poplatky z vlastnictví rozhlasových přijímačů. Propagaci radiového vysílání tehdy zajišťovaly veřejné poslechy v různých částech Prahy a od roku 1923 začal vycházet také tištěný měsíčník Radiojournal informující o rozhlasovém vysílání.

První pořad určený posluchačům v zahraničí odvysílal Radiojournal v lednu 1924 v angličtině a esperantu. O čtyři měsíce později se v tisku poprvé objevilo slovo „rozhlas“ (do té doby se používal název „radiofonie“). Na konci téhož roku se pak přesunulo sídlo společnosti na dnešní Vinohradskou třídu v Praze (tehdy Fochova třída).

Roku 1925 odvysílal Radiojournal první přímý přenos. Šlo o koncert České filharmonie, poté bohoslužbu a také projev tehdejšího prezidenta T. G. Masaryka. Vzhledem k dalším národnostem žijících na našem území, bylo zahájeno vysílání pro německou, maďarskou a rusínskou menšinu. Příjem z koncesionářských poplatků ale přestal společnosti k rozvoji vysílání stačit, proto se ve stejném roce stal majoritním vlastníkem stát prostřednictvím Ministerstva pošt.

Rok 1926 byl plný novinek. Objevily se první pravidelné zprávy, které pro Radiojournal vyráběla Československá tisková kancelář. Posluchači se poprvé zaposlouchali do rozhlasové hry, vysílání zahájily regionální stanice v Brně a v Bratislavě, byl založen orchestr Radiojournalu (vytvořil základ dnešního Symfonického orchestru

---

³⁹ Zdroj: *Český rozhlas* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Rozhlasová historie. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/portal>>.

⁴⁰ Miloš Čtrnáctý (1882-1970) - český novinář, publicista, prozaik. Zakladatel rozhlasového věstníku Radiojournal. Koncipoval základní složky vysílání, které tak už tehdy v hlavních obrysech odpovídaly dnešní podobě programu.

Českého rozhlasu). Na konci 20. let zahájily provoz další regionální stanice v Ostravě a v Košicích.

Třicátá léta označují archivní zdroje za zlatý věk poválečného rozhlasu. Rostl počet koncesionářů Radiojournalu (roku 1937 se zaregistroval miliontý majitel přijímače), program obsahoval prakticky všechny žánry, i krátké pořady v jiných jazycích zde měly své místo. K rozvoji přispěly i technické novinky např. blatnerfon (zaznamenával zvuk na ocelový pás). Ze zahraničí tehdy přišel trend vysílání na krátkých vlnách. Evropské státy se snažily s blížící se válkou získat posluchače na svou stranu a na předválečnou propagandu zareagovala i ČSR. Od 31. srpna 1936 zahájil Radiojournal krátkovlnné vysílání do zahraničí v pěti jazycích 4 hodiny denně a do konce 30. let objem vysílání několikanásobně vzrostl.

Po vytvoření Protektorátu Čechy a Morava se v roce 1939 musel rozhlas podřídit protektorátním úřadům⁴¹ a jeho řady nedobrovolně opustili pracovníci židovského původu⁴².

Na konci 2. světové války, v době osvobozování Československa, bylo 5. května 1945 zahájeno Pražské povstání, do kterého se svým vysíláním zapojil i tehdejší Československý rozhlas⁴³. Následné boje v jeho okolí přinesly řadu obětí na životech a zničení části budovy. Po válce doznala zásadní změny mimo jiné výroba zpráv. Už se nevyráběly v Československé tiskové kanceláři jako před válkou, nýbrž přímo v Československém rozhlasu. Zároveň bylo obnoveno vysílání do zahraničí na krátkých vlnách.

S nástupem komunismu roku 1948 byl Československý rozhlas zestátněn a na dalších 40 let začal spolu s dalšími československými médii sloužit politickému režimu⁴⁴.

Padesátá léta doprovázely ideologická válka i technický pokrok. Vznikaly nové regionální stanice a vysílalo se ve dvou celonárodních okruzích – Praha a Bratislava. Roku 1952 začal Československý rozhlas na základě rozhodnutí tehdejší politické reprezentace

---

⁴¹ 26. 9. 1938 byla zřízena Ústřední cenzurní komise při ministerstvu vnitra.

⁴² V průběhu 2. světové války vysílali na české území českoslovenští novináři v emigraci (z Londýna, Moskvy a Washingtonu). Poslech takového vysílání byl stíhán vysokými tresty.

⁴³ Radiojournal se v roce 1938 přejmenoval na Československý rozhlas

⁴⁴ Stejného roku proběhla v Praze mezinárodní rozhlasová výstava MEVRO, kde byla předvedena první československá televize.

rušit vysílání Svobodné Evropy a vznikla Hlavní správa tiskového dozoru plnící roli cenzury.

O rok později začala vysílat Československá televize, jejíž vysílání bylo až do roku 1957 součástí rozhlasu.

Od počátku 60. let bylo spuštěno FM vysílání v pásmu 60-80 MHz (tzv. východní norma) na okruhu Československo II. Docházelo k postupné liberalizaci politiky a uvolňování cenzury médií. Toto období, nazývané Pražské jaro, ukončila okupace vojsk Varšavské smlouvy 21. srpna 1968. Podobně jako na konci 2. světové války došlo k boji o rozhlas mezi sovětskými vojáky a pracovníky rozhlasu. Přestože byla budova vojáky nakonec obsazena, dařilo se pracovníkům rozhlasu ještě nějaký čas provizorně vysílat z jiných míst Prahy. Vysílání z původního objektu bylo obnoveno až 9. září 1968. V následném období normalizace musely pro své politické názory opustit Československý rozhlas stovky tvůrčích i technických zaměstnanců.

Celonárodní vysílací okruh Československého rozhlasu, Hvězda, přinášející zpravodajství 24 hodin denně, vznikl v roce 1970. Téhož roku začalo ve významnější míře stereo vysílání na FM vysílačích.

Roku 1972 vznikla stanice Vltava, která přinášela vážnou hudbu a literární dramaturgie. Zároveň zahájil činnost Interprogram Radia Praha určený cizincům žijícím na území Československa a v sousedních státech. Vysílal v 37 jazycích na krátkých vlnách.

V tomto duchu pokračovalo vysílání Československého rozhlasu až do pádu komunistického režimu. Jen krátce před ním bylo pod vlivem perestrojky ukončeno rušení zahraničních rozhlasových stanic⁴⁵ vysílajících do tehdejšího Československa.

Po Sametové revoluci (listopad 1989) začal Československý rozhlas ve vysílání informovat, vzdělávat a bavit bez přímého ideologického vlivu politiků. Roku 1990 se stal členem Evropské vysílací unie EBU⁴⁶ a roku 1991 byl zřízen jako veřejná instituce,

---

⁴⁵ Důvodem ukončení rušení bylo zvýšení výkonu zahraničních vysílačů, který československé přístroje nezvládaly rušit. Zároveň československá ekonomika nedisponovala financemi na obnovu technologie těchto rušiček.

⁴⁶ Evropské sdružení převážně veřejnoprávních, ale i komerčních rozhlasových a televizních stanic. EBU byla založena 12. února 1950 a sídlí ve švýcarské Ženevě.

nezávislá na státu a financovaná z koncesionářských poplatků⁴⁷. Ve stejném roce byl Radou Československého rozhlasu⁴⁸ poprvé jmenován i generální ředitel ČRo (Radu zvolil parlament České republiky). Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání⁴⁹ také umožnil vznik konkurenčních komerčních rozhlasových stanic.

Po rozdělení Československa na Českou republiku a Slovensko (1. 1. 1993) došlo také k rozdělení Československého rozhlasu. Vznikla veřejnoprávní rozhlasová stanice Český rozhlas, jejíž součástí byly tři celoplošné analogové stanice a síť regionálních studií⁵⁰. Stanicemi s celonárodním dosahem jsou ČRo 1 Radiožurnál (hudebně-zpravodajská stanice), ČRo 2 Praha (naučné a zábavné pořady) a ČRo 3 Vltava (literatura a vážná hudba). Od roku 1995 se stal součástí „rodiny Českého rozhlasu“ také celoplošný kanál Český rozhlas 6/Rádio Svobodná Evropa (politická publicistika, analýzy, komentáře). Program této stanice byl sestaven z pořadů Českého rozhlasu, českého vysílání Svobodné Evropy, BBC, Deutsche Welle a Hlasu Ameriky. Ovšem partnerské stanice postupně ustoupily od spolupráce a od roku 2002 studio funguje už jen jako Český rozhlas 6, jehož programová nabídka je tvořena pouze produkcí Českého rozhlasu.

Na přelomu tisíciletí prošly prostory ČRo na Vinohradské třídě rozsáhlou rekonstrukcí, takže od roku 2000 má Český rozhlas k dispozici moderní studia pro výrobu a šíření rozhlasového programu.

Začátek 21. století přinesl „éru digitalizace médií“⁵¹. Tento celosvětový trend zasáhl i Český rozhlas. Činnost zahájily digitální stanice ČRo Rádio Česko, ČRo Leonardo, ČRo Radio Wave a ČRo D-Dur⁵².

---

⁴⁷ Viz kapitola 3.5 str. 33

⁴⁸ V roce 1993 nahradila Radu Československého rozhlasu Rada Českého rozhlasu. Viz kapitola 3.4 str. 31

⁴⁹ Zdroj: Česká republika. Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 91, s. 2266-2273.

⁵⁰ Viz kapitola 3.2 str. 28

⁵¹ Celosvětový postupný přechod z analogového na digitální vysílání médií, konvergence přenosových platform a služeb a zvyšující se potřeba efektivnějšího využívání kmitočtového spektra.

⁵² Viz kapitola 3.2 str. 29

3.2 Stanice Českého rozhlasu

Český rozhlas⁵³ tvoří 4 celoplošné stanice, 11 regionálních stanic a 4 další stanice. Mezi internetová rádia patří ČRo Jazz a ČRo Teenweb.

Celoplošné analogové stanice:

- ČRo 1 Radiožurnál – zpravodajsko-publicistická stanice
- ČRo 2 Praha – univerzální stanice (vzdělávání, poznání, zábava i pořady pro zájmové minority)
- ČRo 3 Vltava – kulturní stanice (koncerty, dokumenty, četby)
- ČRo 6 – analyticko-publicistická stanice (kultura, ekonomika, historie, náboženství, a další)

Regionální analogové stanice:

- ČRo Regina – vysílá na území hlavního města Prahy
- ČRo Region, Středočeský kraj – vysílá na území Středočeského kraje
- ČRo Region, Vysočina – vysílá na území kraje Vysočina
- ČRo Sever – vysílá na území Ústeckého a Libereckého kraje
- ČRo Sever, Liberecký kraj – vysílá na území Libereckého kraje
- ČRo Plzeň – vysílá na území Plzeňského a Karlovarského kraje
- ČRo Plzeň, Karlovarský kraj – vysílá na území Karlovarského kraje
- ČRo České Budějovice – vysílá na území Jihočeského kraje
- ČRo Pardubice – vysílá na území Pardubického kraje
- ČRo Hradec Králové – vysílá na území Královéhradeckého kraje

---

⁵³ Zdroj: *Český rozhlas* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Stanice. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/stanice/portal>>.

- ČRo Brno – nejstarší a největší regionální stanice vysílající na území Jihomoravského a Zlínského kraje
- ČRo Brno, Zlínský kraj – vysílá na území Zlínského kraje
- ČRo Olomouc - vysílá na území Olomouckého kraje
- ČRo Ostrava – vysílá na území Moravskoslezského kraje

Regionální stanice Českého rozhlasu přinášejí svým posluchačům informace převážně regionálního charakteru, publicistiku, zábavu i pořady pro národnostní menšiny⁵⁴.

Digitální stanice:

- ČRo Radio Česko – 1. digitální stanice ČRo (od března 2005), vysílá na všech frekvencích BBC, v multiplexu Českých radiokomunikací v Praze, Ostravě a Brně a prostřednictvím internetu; program je založen na zpravodajství a aktuální publicistice
- ČRo Leonardo – vysílá digitálně a přes internet; odhaluje tajemství vědy, techniky, přírody a historie
- ČRo Radio Wave – vysílá digitálně, přes internet a v kabelových televizích; zaměřeno na mladou generaci posluchačů
- ČRo D-dur – vysílá digitálně a přes internet; program tvoří převážně vážná hudba

Digitální stanice Českého rozhlasu mohou posluchači poslouchat také pomocí mobilních telefonů typu „smartphone“⁵⁵ se speciální aplikací.

Další stanice:

- ČRo 7 Radio Praha – zahraniční vysílání Českého rozhlasu pro občany žijící mimo ČR

---

⁵⁴ Podle zákona o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb. § 12 odstavce 1

⁵⁵ Tzv. chytrý telefon s multimediálním přehrávačem audia.

3.3 Historie Českého rozhlasu Ostrava

Počátky vysílání Českého rozhlasu Ostrava⁵⁶ sahají až do konce dvacátých let 20. století, kdy probíhaly první pokusy přenosu pomocí, dnes už neexistujícího, vysílače Svinov. Pravidelně se do programové sítě Československého rozhlasu zapojilo toto studio 1. července 1929. Vysílání tehdy probíhalo živě a trvalo tři hodiny denně.

Od roku 1937 sídlí Český rozhlas Ostrava v ulici Dr. Šmerala (tehdejší Hviezdoslavova). Během okupace podléhalo vysílání přísné kontrole a cenzuře. Z technického hlediska došlo k zásadní změně - roku 1940 začalo studio používat profesionální magnetofony a záznamové pásy. Ke konci války však okupační vojska zničila vysílač a část rozhlasového archivu. Práce na jejich obnově začaly hned po konci války a z provizorního technického pracoviště se Československý rozhlas Ostrava opět ozval 11. května 1945.

Změna politické atmosféry ve čtyřicátých a padesátých letech se dotkla především zpravodajství a publicistiky. Zaměstnanci ostravského studia rozhlasu se tehdy kvůli silicímu ideologickému vlivu komunistické strany zaměřili především na literární a hudební produkci. Tato doba byla érou rozhlasových estrád a kabaretů.

Počátek 60. let je spojen s obnovou Ostravského rozhlasového orchestru pod taktovkou Pavla Staňka, se kterým v rozhlase nahrávaly své první hity současné stalice naší populární hudby, např. Marie Rottrová nebo Hana Zagorová. V ostravském studiu vznikly i první nahrávky Karla Kryla.

Začátek okupace vojsky Varšavské smlouvy se zapsal do dějin Českého rozhlasu Ostrava necenzurovaným vysíláním od 21. do 28. srpna 1968. První ranní přenos necenzurovaných informací o tehdejším aktuálním dění uváděl herec Lubor Tokoš. Do vysílání se zapojila také celá řada dalších redaktorů i externích spolupracovníků rozhlasu. Osmdesát procent z nich poté muselo rozhlas opustit.

Dalších dvacet let se neslo v duchu cenzury a manipulace Československého rozhlasu Ostrava pod taktovkou komunistického režimu.

---

⁵⁶ Zdroj: *Český rozhlas Ostrava* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. O stanici. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/ostrava/ostanici/_zprava/cesky-rozhlas-ostrava--812017>.

Sametová revoluce (listopad 1989) přinesla personální změnu. Prvním „polistopadovým“ ředitelem zvolili zaměstnanci Československého rozhlasu Ostrava Antonína Vašíčka⁵⁷. Několik pracovníků, kteří museli v 60. letech studio opustit, se vrátilo. Závěrem devadesátých let se ostravský rozhlas snažil (pod vlivem velmi silné regionální rozhlasové konkurence) stylizovat do podoby komerční stanice. Tento pokus se nezdařil a dnes je ČRo typickým reprezentantem tuzemské seriózní veřejnoprávní rozhlasové scény.

V současnosti vysílá Český rozhlas Ostrava vlastní program denně od 5:00 do 21:00⁵⁸, angažuje se v nejvýznamnějších kulturních událostech Moravskoslezského kraje, natáčí nebo živě přenáší nejrozličnější koncerty, divadelní představení, spolupořádá a podporuje aktivity spojené s folkem, folklórem, dechovou hudbou a dalšími hudebními žánry. Prostřednictvím publicistických a zábavných pořadů představuje ostravské studio svým posluchačům významné osobnosti regionu a ve zpravodajství podrobně mapuje jeho dění. Své místo ve vysílání mají také pořady pro národnostní menšiny⁵⁹. Zároveň ostravské studio své nahrávací prostory pronajímá nebo produkuje program pro celoplošné stanice.

3.4 Rada Českého rozhlasu

Práva a povinnosti zaměstnanců ČRo definuje Kodex Českého rozhlasu. Rada Českého rozhlasu⁶⁰ zajišťuje podle § 4 zákona o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb.⁶¹ kontrolu média veřejností. Není správním orgánem, pouze kontroluje médium financované z rozhlasových poplatků⁶².

Politická reprezentace České republiky (parlament ČR) rozhodla roku 1991 o vzniku Českého rozhlasu jako veřejnoprávní instituce. Zároveň volí členy Rady Českého

---

⁵⁷ Antonín Vašíček nastoupil do ČRo Ostrava v roce 1971 jako hudební redaktor. Ředitelem ostravského studia byl v letech 1990-1994. V současnosti uvádí pořad Poklady z našeho archivu.

⁵⁸ Mimo tuto dobu vysílá ČRo Ostrava program, který je společný pro všechny regionální stanice Českého rozhlasu.

⁵⁹ Viz kapitola 3.2 str. 28

⁶⁰ Zdroj: *Český rozhlas* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. O radě. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rada/orade>>.

⁶¹ Zdroj: Česká republika. Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlase. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 93, s. 2303-2305.

⁶² Viz kapitola 3.5 str. 33

rozhlasu. Členové této rady, i rada jako celek, jsou odpovědní za svou práci poslanecké sněmovně. Dvakrát ročně proto odevzdávají zprávu o činnosti a hospodaření Českého rozhlasu právě poslanecké sněmovně.

Radu Českého rozhlasu tvoří 9 členů a ekonomickou kontrolu provádí pětičlenná dozorčí komise. Mezi povinnosti rady patří schvalování dlouhodobých programových plánů ČRo, ovšem nesmí, podle zákona⁶³, přímo zasahovat do jeho programu, kterého se týká většina stížností, jimiž se zabývá. Posluchači totiž v této instituci často vidí řídicí orgán ČRo. Jejich žádosti sice projednává, hlavní slovo má však management, respektive ředitel ČRo, ke kterému Rada vztahuje svá doporučení. Generální ředitel je odpovědný radě, která ho do funkce volí a zároveň jej může, v případě vážného pochybení, sankcionovat až odvoláním z pozice. Úplné znění práv a povinností Rady Českého rozhlasu najdeme v Zákoně o Českém rozhlase § 8 odst. 1.

Z pozice veřejného média nakládá ČRo s veřejnými prostředky a kontrola jejich využití, podle zákona o Českém rozhlase z roku 1991⁶⁴, spadá do povinností Rady Českého rozhlasu. Podrobnější informace o jejím působení a pravomocích obsahuje jednací a volební řád Rady Českého rozhlasu.

3.4.1 Dozorčí komise

Pětičlenná dozorčí komise⁶⁵ je, podle zákona § 8a zákona o Českém rozhlase⁶⁶, poradní orgán Rady Českého rozhlasu ve věcech kontroly hospodaření. Volí ji (na dvouleté volební období) i odvolává Rada ČRo, pro kterou vypracovává čtvrtletí zprávy o své činnosti. Komise pracuje podle pokynů rady a zároveň každoročně přijímá svůj vlastní plán kontrolní činnosti. Členové dozorčí komise mohou nahlížet do veškerých dokladů souvisejících s hospodařením rozhlasu. O výsledcích své práce jsou povinni zachovávat mlčenlivost, a to také po skončení své práce v komisi.

---

⁶³ Podle zákona o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb.

⁶⁴ Podle § 10 zákona o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb.

⁶⁵ Zdroj: *Český rozhlas* [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Dozorčí komise. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rada/komise>>.

⁶⁶ Zákon o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb.

3.5 Rozhlasové poplatky

Suma rozhlasových poplatků⁶⁷ představuje nejvyšší částku příjmů Českého rozhlasu a tedy hlavní zdroj financování této instituce. Povinnost odvádět 45 Kč měsíčně⁶⁸ má každá domácnost⁶⁹, která má alespoň jeden rozhlasový přijímač. Firmy musí odvádět poplatek ve stejné výši i periodicitě, ovšem za každý přijímač, který vlastní. Samotný výběr poplatků se uskutečňuje prostřednictvím České pošty (využívají především domácnosti) či bezhotovostními převody. Komunikaci s právníckými osobami (plátcí koncesí) usnadňuje také služba P-info⁷⁰, provozovaná přes e-mailové schránky poplatníků.

3.6 Rozpočet Českého rozhlasu

Rozpočet⁷¹ nákladů a výnosů patří spolu s Pravidly ekonomického řízení Českého rozhlasu, interním předpisem oběhu účetních dokladů a Popisovým řádem k základním ekonomickým nástrojům řízení ČRo. Důležitým interním předpisem je také pokyn týkající se veřejných zakázek. Tyto základní kameny průběžně doplňují další interní pravidla. Hlavní ukazatele rozpočtu stanovuje Rada Českého rozhlasu na základě doporučení dozorčí komise.

Vedení rozhlasu měsíčně hodnotí výsledky hospodaření instituce jako celku a podle potřeby i výsledky jednotlivých divizí. Týdně sleduje pohyb finančních prostředků na jednotlivých účtech. Podrobnější rozbor zpracovává čtvrtletně. Tyto přehledy předkládá management dozorčí komisi a jejím prostřednictvím Radě Českého rozhlasu,

---

⁶⁷ Zdroj: *Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009* [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-04-25]. Rozhlasové poplatky, s. 33-35. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

⁶⁸ Podle § 6 zákona č. 348/2005 Sb. o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů

⁶⁹ Zdroj: Česká republika. Zákon č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1994, 73, s. 2425-2427.

⁷⁰ P-info je platební informační systém k zajištění jednoduchého provádění úhrad za služby, odběry médií, a k úhradám záloh nebo poplatků obecně. Hlavní službou systému je e-mailové informování o splatnosti vyúčtování či záloh v aktuálním měsíci.

⁷¹ Zdroj: *Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009* [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

která komentuje výsledky hodnocení skutečného vývoje proti plánu a hodnocení meziročního vývoje. Stejně jsou předkládány návrhy aktualizace rozpočtu zpracovávané podle čtvrtletních výsledků a očekávané skutečnosti roku. Poslední aktualizace a výsledky 3. čtvrtletí roku tvoří základ návrhu rozpočtu pro následující rok.

Ekonomická správa Českého rozhlasu vychází z legislativních norem platných v daném období, především ze zákonů č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu, č. 563 /1991 Sb. o účetnictví, č.586/1992 Sb. o daních z příjmů, č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty, č. 262/2006 Sb., zákoníku práce a dalších. Hlavním zdrojem hodnocení ekonomických činností je účetní závěrka ověřená nezávislým auditorem, vycházející z údajů uzavřeného účetního roku doplněných o analýzy a logické závěry, jejichž realizace ovlivní hospodaření dalších let.

Návrh rozpočtu obsahuje i střednědobý výhled zaměřený na očekávanou finanční situaci do roku 2011, který zobrazuje základní směry užití prostředků získaných z výběru rozhlasových poplatků. Zabývá se výsledkovou i rozvahovou částí, tedy čerpáním investičních prostředků, vývojem pohledávek a nepeněžních operací.

Vzhledem k tomu, že v době vypracovávání bakalářské práce neprošel rozpočet Českého rozhlasu 2010 auditem, pracuji s údaji za rok 2009.

Usnesením č. 148/08 schválila Rada Českého rozhlasu na jejím veřejném zasedání dne 17. prosince 2008 rozpočet pro rok 2009. Ve výsledkové části zahrnoval plánovaný zisk 83 mil. Kč v úrovni před zdaněním. Současně s výsledkovými ukazateli deklaroval i investiční výdaje (433,2 mil. Kč – z toho 361,5 mil. Kč na rekonstrukci objektu Vinohradská a 71,7 mil. Kč na ostatní investice) a předpokládaný zůstatek finančních prostředků k 31. 12. 2009 (144,1 mil. Kč).

V průběhu roku došlo ke konfrontaci schváleného rozpočtu se skutečným vývojem, což vedlo ke schválení jeho aktualizace usnesením č. 173/09 na veřejné schůzi 2. prosince 2009. Změna spočívala především v jiném časovém rozložení prodeje zbytných aktiv instituce a zapracovala skutečné čerpání a tvorbu zdrojů včetně nově definovaných potřeb. Výsledkem bylo snížení plánovaného zisku před zdaněním o 31,2 mil. Kč na 51,8 mil. Kč.

Tabulka 3.6.1⁷² zobrazuje vývoj nákladů ČRo :

Vývoj nákladů ČRo

Údaje v tis. Kč	Plán	Skutečnost	rozdíl	rozdíl v %
náklady na vysílání	322 298	318 806	-3 492	98,9
poplatky ČP za inkaso	119 001	117 490	-1 511	98,7
honoráře a poplatky organizacím	95 222	97 270	2 048	102,2
honoráře jednotlivcům	130 643	126 341	-4 302	96,7
zpravodajství agentur	19 884	19 772	-112	99,4
záznamový materiál	1 893	1 177	-716	62,2
ostatní materiál	61 380	58 954	-2 426	96
služby	225 009	220 206	-4 803	97,9
energie	31 602	30 015	-1 587	95
opravy a udržování	15 532	13 291	-2 241	85,6
cestovné	21 504	19 549	-1 955	90,9
osobní náklady celkem	761 946	761 993	47	100
odpisy	83 300	81 898	-1 402	98,3
saldo DPH	180 000	180 986	986	100,5
ostatní náklady	118 127	135 762	17 635	114,9
náklady celkem (bez daně z příjmů)	2 187 341	2 183 510	-3 831	99,8
daň z příjmů	7 085	16 898	9 813	238,5

Tabulka 3.6. 1

Nejvyšší položkou nákladů jsou celkové osobní náklady, tedy mzdy pracovníkům rozhlasu. Činí 761 993 tis. Kč, což je 34,9 % celkových nákladů. Spolu s honoráři jednotlivců a honoráři a poplatky organizacím tvoří 985 604 tis. Kč (45,1 % celkových nákladů). Náklady na ohodnocení nesou tedy nejvyšší podíl na celkových nákladech. K významným položkám celkových nákladů patří také náklady na vysílání (14,6 %) nebo náklady na služby (10,1 %). Celkové náklady v hodnotě 2 183 510 tis. Kč jsou, podle tabulky, nižší oproti plánu o 3 831 tis. Kč (tzn. o 0,2 %). V porovnání let 2009/2008 se jedná o meziroční nárůst nákladů v hodnotě 4 %.

⁷² Vlastní úprava. Zdroj: *Ročenka Českého rozhlasu 2009*. Praha : Český rozhlas, 2010. 179 s. ISBN 978-80-86762-26-5.

Tabulka 3.6.2⁷³ ukazuje výnosy ČRo :

Vývoj výnosů ČRo

Údaje v tis. Kč	Plán	Skutečnost	rozdíl	rozdíl v %
rozhlasové poplatky	1 975 900	1 987 533	11 633	100,6
reklama	57 014	47 498	-9 516	83,3
sponzoring	70 038	70 741	703	101,0
vysílání do zahraničí	65 000	64 600	-400	99,4
ostatní výnosy	71 199	66 987	-4 212	94,1
výnosy celkem	2 239 151	2 237 359	-1 792	99,9

Tabulka 3.6. 2

Z údajů vyplývá, že největší podíl výnosů tvoří rozhlasové poplatky v hodnotě 1 987 533 tis. Kč (88,8 %). Dalšími výnosy jsou sponzoring (3,2 %), reklama (2,1 %) ⁷⁴, vysílání do zahraničí (2,9 %) a další výnosy (3 %). Jak ukazuje tabulka, celkové výnosy ČRo v roce 2009 činily 2 237 359 tis. Kč, tedy o 1 792 tis. (0,1 %) méně než vykazoval původní plán. Podle výroční zprávy hospodaření ČRo: „Růst poměru výnosů z rozhlasových poplatků a ostatních výnosů způsobila jednak změna účtování poplatků vybíraných přes Českou poštu, které jsou nově účtovány aktuálně stejně jako výnosy od přímých poplatníků a poplatníků právnických osob a fyzických osob podnikajících. Zároveň má na poměr vliv pokles příjmů z reklamy a sponzoringu.”

Z výše uvedených údajů můžeme tedy vypočítat výsledek hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009. Tento propočet obsahuje tabulka 3.6.3⁷⁵ :

⁷³ Vlastní úprava. Zdroj: *Ročenka Českého rozhlasu 2009*. Praha : Český rozhlas, 2010. 179 s. ISBN 978-80-86762-26-5.

⁷⁴ Podle zákona o Českém rozhlase č. 484/1991 Sb. § 10 odstavce 2 nesmí čas v rozhlasovém vysílání vyhrazený reklamě přesáhnout 1 % denního vysílacího času.

⁷⁵ Vlastní úprava. Zdroj: *Ročenka Českého rozhlasu 2009*. Praha : Český rozhlas, 2010. 179 s. ISBN 978-80-86762-26-5.

Výsledek hospodaření Českého rozhlasu

Údaje v tis. Kč	Plán	Skutečnost	rozdíl	rozdíl v %
náklady	2 187 341	2 183 510	-3 831	99,8
výnosy	2 239 151	2 237 359	-1 792	99,9
Zisk před zdaněním	51 810	53 849	2 039	103,9
daň z příjmů	7 085	16 898	9 813	x
Zisk po zdanění	44 725	36 951	-7 774	82,6

Tabulka 3.6. 3

Po odečtení celkových nákladů (2 183 510 tis. Kč) od celkových výnosů (2 237 359 tis. Kč) získáme výsledek hospodaření v hodnotě 53 849 tis. Kč, který po snížení o daň z příjmů (16 898 tis. Kč) vykazuje 36 951 tis. Kč. Zisk před zdaněním je oproti původnímu plánu vyšší o 2 039 tis. (tedy o 3,9 %). Zisk po zdanění se však liší od původního plánu o -7 774 tis. Kč (17,4 %)

Činnost Českého rozhlasu je rozdělena na hlavní a hospodářskou, přičemž hospodářská činnost nesmí být vykonávána na úkor činnosti hlavní. Ve výnosech ČRo se do hospodářské činnosti promítá reklama, sponzoring, pronájem nahrávacích studií apod. V nákladech je situace poněkud složitější, proto musí ekonomové použít dva koeficienty. První zobrazuje poměr počtu minut odvysílaných programů, odvysílané reklamy a sponzorských vzkazů. Druhým koeficientem, vypočteným z poměru výnosů z hospodářské a hlavní činnosti, jsou přepočítávány ostatní nákladové položky očištěné od nákladů na zahraniční vysílání, které jsou řazené přímo do hlavní činnosti. Jak říká Výroční zpráva o hospodaření ČRo: „Níže uvedená tabulka potvrzuje, že v souladu s §11 zákona č. 484/1991 Sb. o Českém rozhlasu nedocházelo k naplňování hospodářské činnosti na úkor činnosti hlavní. Obě činnosti byly v roce 2009 ziskové a nebylo potřeba dotovat hlavní činnost z činnosti hospodářské (tabulka 3.6.4⁷⁶):

⁷⁶ Vlastní úprava. Zdroj: *Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009* [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

Údaje v tis. Kč.	Činnost	
	Hlavní	Hospodářská
I. Spotřebované nákupy	87 961	5 793
II. Služby	895 141	40 599
III. Osobní náklady	739 001	46 829
IV . Daně a poplatky	2 220	139
V. Ostatní náklady	220 063	15 771
VI. Odpisy, prodaný majetek...	122 980	8 277
VIII. Daň z příjmů – dodatečný odvod	-1 183	-81
Náklady celkem	2 066 183	117 327
I. Tržby za vlastní výkony	2 068 782	140 755
II. Změna stavu zásob	670	46
III. Aktivace celkem	7	0
IV. Ostatní výnosy	14 952	1 018
V. Tržby z prodeje majetku...	7 659	521
VI. Přijaté příspěvky	1 403	95
VII. Provozní dotace	1 359	92
Výnosy celkem	2 094 832	142 527
Daň z příjmů	15 822	1 076
Výsledek hospodaření	12 827	24 124

Tabulka 3.6. 4

Po sečtení výsledku hospodaření z hospodářské činnosti (12 827 tis. Kč) a hlavní činnosti (24 124 tis. Kč) získáme celkový výsledek hospodaření v hodnotě 36 951 tis. Kč.

ČRo vykazuje také interní výkony, které zobrazují obchody mezi jednotlivými stanicemi této instituce (např. program ČRo 2 a ČRo 3 musí být podle zákona z 30 % tvořen regionální tvorbou, kterou tyto stanice nakupují od regionálních stanic, což je pro ně interní nákladová položka, zatímco regionální stanice takto vykážou interní výnos). Tyto interní výkony zobrazuje tabulka 3.6.5⁷⁷ :

⁷⁷ Vlastní úprava. Zdroj: *Ročenka Českého rozhlasu 2009*. Praha : Český rozhlas, 2010. 179 s. ISBN 978-80-86762-26-5.

Vývoj interních výnosů ČRo

Údaje v tis. Kč	Plán	Skutečnost	rozdíl	rozdíl v %
interní výroba pořadů	17 383,00	17 319,00	-64,00	99,6
výkony Úseku techniky	32 817,00	33 302,00	485,00	101,5
výkony autoprovozu	9 337,00	8 195,00	-1 142,00	87,8
ostatní výkony	11 061,00	10 801,00	-260,00	97,6
interní výnosy celkem	70 598,00	69 617,00	-981,00	98,6

Tabulka 3.6. 5

Interní výkony jsou tvořeny výrobou pořadů (24,9 %), výkony úseku techniky (47,8 %), výkony autoprovozu (11,8 %) a ostatními výkony (15,5 %). Celkově se interní výkony Českého rozhlasu v roce 2009 rovnají 69 617 tis. Kč, tedy o 981 tis (1,4 %) méně oproti původnímu plánu. Tyto interní výkony ovšem výsledek hospodaření celého Českého rozhlasu neovlivní, protože se jedná o obchod mezi jednotlivými stanicemi. Finance se tedy „přelévají“ z jedné části instituce do druhé.

Jak se výsledek hospodaření ČRo promítne v rozvaze instituce, tedy bilanci majetku (aktiv) a zdrojů jeho krytí (pasiv), zobrazuje tabulka 3.6.6 ⁷⁸:

Údaje v mil. Kč.	Stav na začátku roku	Stav na konci roku
Stálá aktiva	1 393,6	1 661,7
dlouhodobý majetek	2 567,8	2 861,6
oprávky	- 1 182,5	-1 208,2
podíly v ovládaných osobách	8,3	8,3
Oběžná aktiva	731,1	526,4
pohledávky	104,0	71,0
finanční majetek	615,8	440,9
zásoby	5,1	5,9
ostatní aktiva	6,2	8,6
Aktiva celkem	2 124,7	2 188,1
Vlastní zdroje	1 754,9	1 787,6
jmění	1 690,0	1 690,8

⁷⁸ Vlastní úprava. Zdroj: Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009 [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

výsledek hospodaření	64,9	96,8
Cizí zdroje	369,8	400,5
závazky	322,7	350,5
jiná pasiva	47,1	50,0
Pasiva celkem	2 124,7	2 188,1

Tabulka 3.6. 6

Nejvyšší položkou aktiv (majetku) ČRo jsou stálá aktiva, konkrétně dlouhodobý majetek. Jeho hodnotu významně ovlivňuje investiční činnost ČRo. Stav této položky na začátku a konci roku 2009 ukazuje následující tabulka 3.6.7⁷⁹ :

Údaje v mil. Kč	1.1.2009	31.12.2009	Rozdíl
* <i>dlouhodobý hmotný</i>	1 124,0	1 468,4	344,4
* <i>nedokončené investice a zálohy</i>	250,7	171,2	-79,5
Celkem dlouhodobý hmotný majetek	1 374,7	1 639,6	264,9
Nehmotný majetek celkem	10,6	13,8	3,2
Dlouhodobý finanční majetek	8,3	8,3	0,0
CELKEM STÁLÁ AKTIVA	1 393,6	1 661,7	268,1
<i>Drobný dlouhodobý majetek</i>	116,7	106,3	-10,4

Tabulka 3.6. 7

Výroční zpráva o hospodaření ČRo říká: “V oblasti investičních výdajů se soustředila instituce na rekonstrukci historické budovy Českého rozhlasu. Ostatní investiční akce pokrývaly potřeby nových technologií, především pro programovou oblast to byla obnova odbavovacího systému DALET. Zajištěna byla i údržba a rozvoj všech budov Českého rozhlasu.”

⁷⁹ Vlastní úprava. Zdroj: Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009 [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

Pro zajištění základní údržby všech objektů instituce je v rámci závazných ukazatelů rozpočtu vytvářena účelová položka na opravy, která činila na rok 2009 3,3 mil. Kč. Do ukazatele byly zařazeny jednotlivé opravy s objemem nákladů nad 50 tis. Kč.

ČRo vlastní veškeré akcie (100 %) společnosti Radioservis⁸⁰. Tato položka činí 8,3 mil. Kč a zobrazuje dlouhodobý finanční majetek.

V pasivech najdeme v rozvaze Českého rozhlasu (viz tabulka 3.6.6) výsledek hospodaření ČRo, který zobrazuje tabulka 3.6.3. Položka na začátku roku vykazuje 64,9 mil. Kč, což je nečerpaný zisk z minulých let. Výsledek hospodaření na konci roku sčítá prvotní částku (64,9 mil. Kč) a zisk roku 2009 (36,7 mil. Kč). Ve výkazu zisku a ztrát by tedy měl vykazovat 101,6 mil. Kč. Proč je suma uvedená ve Výroční zprávě hospodaření Českého rozhlasu o 4,8 mil. Kč nižší (96,8 mil. Kč) nebyl schopen management ČRo objasnit.

Jak je z rozvahy zřejmé, aktiva a pasiva se na začátku (2 124,7 mil Kč.) a na konci (2 188,1 mil. Kč) účetního roku rovnají.

3.7 Rozpočet Českého rozhlasu Ostrava

Podle Pravidel ekonomického řízení Českého rozhlasu nesmí jednotlivé divize ČRo překročit plánovaný rozdíl mezi součtem interních a externích výnosů a nákladů. Zároveň musí dodržet závazný limit nákladů na lidskou práci⁸¹.

Český rozhlas Ostrava tvoří stejně jako ostatní divize ČRo tzv. „plánovanou ztrátu“, která je na konci účetního období pokryta centrálně rozhlasovými poplatky.

Tabulka 3.7.1⁸² zobrazuje externí výnosy, externí náklady a interní náklady Českého rozhlasu Ostrava a jeho hospodářský výsledek:

---

⁸⁰ Radioservis je vydavatelství Českého rozhlasu. Vydává týdeník Rozhlas. Jedná se o ziskovou společnost (v roce 2009 dosáhla zisku 0,7 mil. Kč).

⁸¹ Zdroj: *Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009* [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

⁸² Vlastní úprava. Zdroj: *Výkaz zisků a ztrát Českého rozhlasu Ostrava*. Praha : Český rozhlas, 2009. s. 3.

Vývoj nákladů a výnosů ČRo Ostrava

Údaje v tis. Kč	Plán	Skutečnost	rozdíl	rozdíl v %
Reklama	1 330 000,00 -	1 771 630,32 -	441 630,32 -	33,21
Sponzoring	130 000,00 -	137 723,19 -	7 723,19 -	5,94
Tržby z pronájmů a natáčení	360 000,00 -	294 640,43 -	65 359,57	18,16 -
Nájemné	920 000,00 -	924 213,08 -	4 213,08 -	0,46
Ostatní tržby	560 000,00 -	839 412,33 -	279 412,33 -	49,9
Výnosy ze služeb	3 300 000,00 -	3 967 619,35 -	667 619,35 -	20,23
Tržby z ostatních výnosů		30 119,42 -	30 119,42 -	
Ostatní výnosy - finanční, banka atd.		30 119,42 -	30 119,42 -	
Ostatní výnosy		32 447,75 -	32 447,75 -	
Ostatní výnosy - tržby z prodeje maj.		32 447,75 -	32 447,75 -	
EXTERNÍ VÝNOSY	3 300 000,00 -	4 030 186,52 -	730 186,52 -	22,13
Drobný dlouhodobý majetek	140 000,00	488 103,47	348 103,47	248,65
Materiál propagace daňově uznatelné	90 000,00	91 286,78	1 286,78	1,43
Propagace - ceny do soutěží	60 000,00	57 112,90	2 887,10 -	4,81 -
Propagační náklady - materiál	150 000,00	148 399,68	1 600,32 -	1,07 -
Materiál ostatní	570 000,00 -	576 161,46	6 161,46	1,08
a) Materiál	860 000,00	1 212 664,61	352 664,61	41,01
e) Nelimitované osobní náklady	1 002 000,00	986 733,73	15 266,27 -	1,52 -
b) Energie	2 045 000,00	1 854 492,99	190 507,01 -	9,32 -
d) Cestovné	160 000,00	181 486,98	21 486,98	13,43
c) Opravy	640 000,00	748 192,70	108 192,70	16,91
Ostatní neskladovatelné dodávky	300 000,00	232 494,95	67 505,05 -	22,50 -
Ostatní provozní náklady	153 000,00	103 892,83	49 107,17 -	32,10 -
Odpisy (ZC, rezervy, opravné položky)		11 121,00	11 121,00	
f) Ostatní provozní náklady	453 000,00	347 508,78	105 491,22 -	23,29 -
1. OSTATNÍ PROVOZNÍ NÁKLADY	5 160 000,00	5 331 079,79	171 079,79	3,32
Programové služby	174 000,00		174 000,00 -	100 -
Zpravodajské služby (program. služby)	24 000,00	24 000,00		
e) ostatní programové služby	198 000,00	24 000,00	174 000,00 -	87,88 -
b) Honoráře organizacím	336 400,00	608 679,01	272 279,01	80,94
a) Poradenské služby	4 000,00		4 000,00 -	100 -
Služby propagace reciproční	770 000,00	1 023 126,11	253 126,11	32,87
Služby propagace hrazené	881 000,00	998 972,33	117 972,33	13,39
c) Služby propagace	1 651 000,00	2 022 098,44	371 098,44	22,48
d) Náklady na TPV nelimitované	80 000,00	28 726,00	51 274,00 -	64,09 -

Nehmotný dlouhodobý majetek		7 100,00	7 100,00	
Nájemné (patří do ost. Prov. Služ.)	36 000,00	40 231,10	4 231,10	11,75
Služby ostatní provozní	1 093 777,00	1 006 771,27	87 005,73 -	7,95 -
f) Ostatní provozní služby	1 129 777,00	1 054 102,37	75 674,63 -	6,70 -
2. SLUŽBY	3 399 177,00	3 737 605,82	338 428,82	9,96
Honoráře fyzickým osobám	4 524 500,00	4 790 079,70	265 579,70	5,87
4. HONORÁŘE	4 524 500,00	4 790 079,70	265 579,70	5,87
Mzdové náklady	18 538 226,00	18 383 944,50	154 281,50 -	0,83 -
Zákonné pojištění	6 455 669,00	6 154 742,40	300 926,60 -	4,66 -
3. MZDOVÉ NÁKLADY LIMITOVANÉ	24 993 895,00	24 538 686,90	455 208,10 -	1,82 -
Vysílače	5 210 000,00	5 202 437,35	7 562,65 -	0,15 -
Opravy - účelové	89 000,00	89 000,00		
Odpisy - účelové	1 856 000,00	1 107 092,00	748 908,00 -	40,35 -
5. ÚČELOVÉ POLOŽKY	7 155 000,00	6 398 529,35	756 470,65 -	10,57 -
Nedaňové náklady - služby reciproce	10 000,00		10 000,00 -	100 -
Náklady na reprezentaci	30 000,00	29 777,00	223,00 -	0,74 -
Ostatní nedaňové náklady		1 200,00	1 200,00	
6. NEDAŇOVÉ NÁKLADY	40 000,00	30 977,00	9 023,00 -	22,56 -
EXTERNÍ NÁKLADY	45 272 572,00	44 826 958,56	445 613,44 -	0,98 -
Vnitropodnikové náklady na pořady	1 480 500,00 -	1 399 342,00 -	81 158,00	5,48 -
Vnitropodnikové náklady na příspěvky	982 672,00 -	982 672,00 -		
VNITROPODNIKOVÉ POŘADY	2 463 172,00 -	2 382 014,00 -	81 158,00	3,29 -
Vnitronáklady na techniku	93 000,00 -	86 730,00 -	6 270,00	6,74 -
Vnitropodnikové náklady na ost. sl.		4 865,43 -	4 865,43 -	
VNITROPODNIKOVÉ OST. SLUŽBY	93 000,00 -	91 595,43 -	1 404,57	1,51 -
VNITROPODNIKOVÉ NÁKLADY	2 556 172,00	2 473 609,43 -	82 562,57	3,23 -
SOUČET	39 416 400,00	38 323 162,61	1 093 237,39 -	2,77 -

Tabulka 3.7. 1

Český rozhlas Ostrava tedy v roce 2009 vytvořil ztrátu 38 323 162,61 Kč, která byla následně pokryta rozhlasovými poplatky vybíranými centrálně Českým rozhlasem.

Podíváme-li se na položky nákladů a výnosů Českého rozhlasu jako celku, můžeme vypočítat, jakým podílem se na nich ostravské studio podílí. Tyto údaje najdeme v tabulce 3.7.2⁸³:

⁸³ Vlastní úprava. Zdroj: Údaje předchozích tabulek.

Podíl nákladů ČRo Ostrava na celkových nákladech ČRo

Údaje v tis. Kč	ČRo	podíl ČRo Ostrava	podíl ČRo Ostrava v %
náklady na vysílání	318 806,00	5 202,40	1,6
poplatky ČP za inkaso	117 490,00	centrálně	-
honoráře a poplatky organizacím	97 270,00	608,70	0,6
honoráře jednotlivcům	126 341,00	4 790,10	3,8
zpravodajství agentur	19 772,00	centrálně	-
záznamový materiál	1 177,00	5,20	0,4
ostatní materiál	58 954,00	1 212,70	2
služby	220 206,00	3 737,60	1,7
energie	30 015,00	1 854,50	6,2
opravy a udržování	13 291,00	748,20	5,6
cestovné	19 549,00	181,50	0,9
osobní náklady celkem	761 993,00	24 538,70	3,2
podpisy	81 898,00	1 107,10	1,4
saldo DPH	180 986,00	centrálně	-
ostatní náklady	135 762,00	840,30	0,6
náklady celkem (bez daně z příjmů)	2 183 510,00	44 827,00	2,1

Tabulka 3.7. 2

Nákladové položky poplatky České pošty za inkaso, zpravodajství agentur a saldo DPH se v nákladech ostravského studia neobjevují, protože jsou hrazeny centrálně Českým rozhlasem. Český rozhlas Ostrava se svými náklady ve výši 44 827 tis. Kč podílí na celkových nákladech ČRo 2,1 procenty.

Stejně můžeme vypočítat podíl ostravského studia na výnosech celého Českého rozhlasu, což vidíme v tabulce 3.7.3⁸⁴:

⁸⁴ Vlastní úprava. Zdroj: Údaje předchozích tabulek.

Podíl výnosů ČRo Ostrava na celkových výnosech ČRo

Údaje v tis. Kč	ČRo	podíl ČRo Ostrava	podíl ČRo Ostrava v %
rozhlasové poplatky	1 987 533,00	centrálně	-
reklama	47 498,00	1 771,60	3,7
sponzoring	70 741,00	137,70	0,2
vysílání do zahraničí	64 600,00	ČRo 7	-
ostatní výnosy	66 987,00	2 120,80	3,2
výnosy celkem	2 237 359,00	4 030,10	0,2

Tabulka 3.7. 3

Jak už jsem zmiňovala na začátku této kapitoly, hlavním výnosem Českého rozhlasu jsou rozhlasové poplatky, které vybírá instituce centrálně, nepromítnou se tedy ve výnosech ČRo Ostrava. Výnosy z vysílání do zahraničí se týkají pouze stanice ČRo 7, která je financována ministerstvem zahraničních věcí⁸⁵. Český rozhlas Ostrava se svými výnosy ve výši 4 030,10 tis. Kč podílí na celkových výnosech ČRo 0,2 procenty.

3.8 Rozpočet a struktura Českého rozhlasu Ostrava v porovnání s rozpočtem a strukturou Voice of America

Tabulka 3.8.1⁸⁶ vybírá údaje z předchozích kapitol a porovnává ty, které jsou pro Voice of America a Český rozhlas Ostrava společné. Sleduje informace obecné, týkající se struktury i organizace obou institucí, společně s pohledem na stavy jejich rozpočtů (Voice of America – rok 2010, Český rozhlas Ostrava – rok 2009). Vzhledem k tomu, že rozpočet Českého rozhlasu pro rok 2010 v době zpracování bakalářské práce neprošel auditem, použiji ve srovnání data roku 2009. Podle vyjádření ekonomického oddělení ČRo nevykazují dosavadní údaje účetního období 2010 zásadní změny a jednotlivé položky

⁸⁵ Ministerstvo zahraničních věcí financuje rozhlasové vysílání do zahraničí jako součást svých státně-propagačních a informačních aktivit. Vysílání ČRo do zahraničí je realizováno v angličtině, němčině, francouzštině, španělštině, češtině a ruštině. Na našem území funguje od roku 1936. Touto činností se zabývá Český rozhlas 7 - Radio Praha v rámci Konceptu zahraniční politiky, schválené vládou v roce 1999.

⁸⁶ Vlastní úprava. Zdroj: Údaje předchozích tabulek.

dosahují přibližně stejných výsledků jako v předchozím období, proto je považuji za relevantní ve vyjádření poměru obnosu financí těchto dvou organizací⁸⁷.

	Voice of America		Český rozhlas Ostrava
Obecné			
Rok založení	1942		1923
Mateřská organizace	Broadcasting Board of Governors		Český rozhlas
Sídlo	Washington D.C.		Ostrava
Ředitel	Dan Austin		Igor Horváth
Dozorčí orgán	Broadcasting Board of Governors		Rada Českého rozhlasu
Zákon	Mezinárodní vysílací akt		Zákon o Českém rozhlasu
Financování			
Sestavování rozpočtu	před začátkem účetního období		po skončení účetního období
Strategický plán	do roku 2013		do roku 2011
Hlavní rostředek financování	Státní rozpočet		Rozhlasové poplatky
Náklady mateřské organizace	\$ 745 450 tis.	14 238 095 tis. Kč	2 183 510 tis. Kč
Náklady	\$ 201 828 tis.	3 854 915 tis. Kč	44 827 tis. Kč
Náklady v %	27,1 %		2,1 %
Nejvyšší položka Nákladů	platy a mzdy ¹		platy a mzdy ²
Nejvyšší položka Nákladů v %	76%		66,8 %
Výnosy mateřské organizace	\$ 0 ³	0 Kč	2 237 359 tis. Kč
Výnosy	\$ 0	0 Kč	4 030,10 tis. Kč
Výnosy v %	-		0,2 %
Nejvyšší položka výnosů	-		ostatní výnosy ⁴
Nejvyšší položka výnosů v %	-		52,6 %
Rozpočet mateřské organizace	\$ 745 450 tis. ⁶	14 238 095 tis. Kč	53 849 tis. Kč ⁵
Rozpočet	\$ 201 828 tis. ⁶	3 854 915 tis. Kč	38 323 tis. Kč ⁷

Tabulka 3.8. 1

⁸⁷ Pro přepočítání dolarových položek jsem použila průměrný kurz roku 2010 podle Českého statistického úřadu, který činí 19,1 CZK/USD

Vysvětlivky:

- 1) Položka platů a mezd Voice of America je složná také ze základu tvořeného odhadem roku 2009
- 2) Položka platů a mezd Českého rozhlasu Ostrava je složená z položek Honoráře a poplatky organizacím, Honoráře jednotlivcům a Osobní náklady celkem (29 937,5 tis. Kč)
- 3) Voice of America nevykazuje žádné výnosy, pouze položky snižující jejich finanční požadavek hrazený ze státního rozpočtu
- 4) Ostatní výnosy Českého rozhlasu Ostrava tvoří například výnosy z pronájmu studií, autorských práv, apod.
- 5) Položka rozpočtu mateřské organizace ostravského studia, tedy Českého rozhlasu, obsahuje zisk ČRo před zdaněním (po zdanění jde o sumu 36 951 tis. Kč)
- 6) Rozpočet mateřské organizace Voice of America, tedy BBG, i rozpočet samotného VOA obsahuje položku PŘED uhrazením požadavku organizace státem
- 7) Položka Rozpočet zobrazuje „plánovanou ztrátu“ ostravského studia ČRo obsahující také interní náklady, která je hrazena centrálně Českým rozhlasem prostřednictvím rozhlasových poplatků

4 ZPRACOVÁNÍ ŘEŠENÉ TÉMATIKY V MÉDIÍCH

4.1 Voice of America pomáhá i dnes

Od sametové revoluce uplynulo více než 20 let. Dvě desetiletí si „užíváme“ svobody a postupně zapomínáme na dobu, kdy byla naše média limitována, občané neměli možnost získat informace z „imperialistického západu” nebo vědět, jak žijí jejich příbuzní, kteří před komunistickým režimem utekli do ciziny. Existovali však novináři, kteří do tehdejšího Československa

Budova Voice Of America ve Washingtonu D.C.

přinášeli zahraniční informace prostřednictvím vysílání ze svobodných zemí celého světa. Poslouchání podobných přenosů bylo sice zakázáno a přísně trestáno, ovšem lidé si k nim vždy našli cestu. Ze Spojených států amerických do našich končin vysílali čeští žurnalisté prostřednictvím rozhlasové stanice Voice of America (v českém překladu - Hlas Ameriky). V čase, kdy Československý rozhlas i televizi limitovaly pokyny tehdejšího režimu, byli jedním z mála zdrojů necenzurovaných zahraničních zpráv. Přestože dnes už naši občané nemohou vysílání tohoto média naladit, rozhodně není “mrtvé”. Přizpůsobuje se aktuálním trendům a pomáhá jinde...

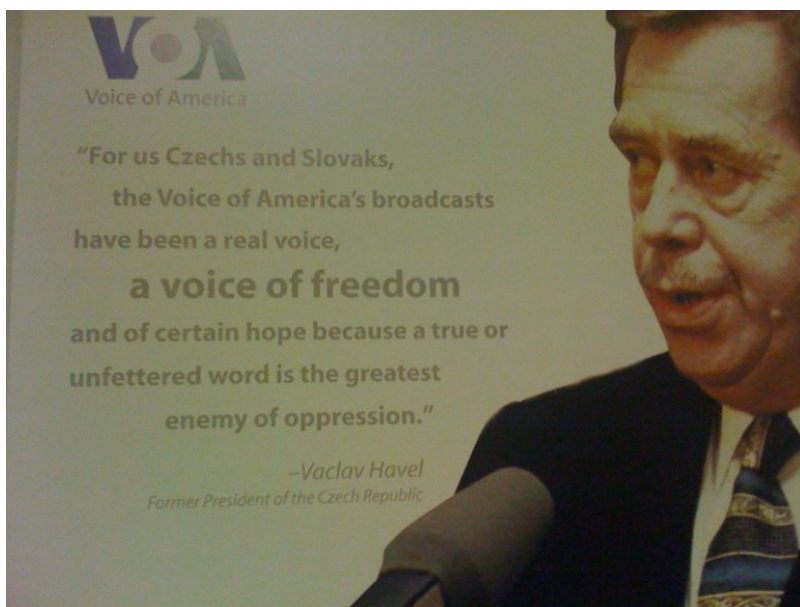
V roce 2004 ukončila stanice Voice of America vysílání do většiny zemí východní Evropy, mezi kterými byla i Česká republika a Slovensko, a svoji pozornost zaměřila především na situaci v Asii, Africe a Jižní Americe. Denně ji prostřednictvím televize, rádia či internetu sleduje 125 milionů lidí po celém světě. Z hlavní budovy, nacházející se přímo uprostřed hlavního města USA, Washingtonu D. C., bez přestání vysílá ve 44 jazycích z nichž 25 má také svou televizní verzi programu. Kromě klasického zpravodajství přinášejí reportéři VOA rovněž dokumenty, vzdělávací a výchovné programy, ale i přímé přenosy a diskuse.

Stejně jako ostatní média, drží Voice of America krok se současným trendem internetu. Stránky www.VOAnews.com nabízí aktualizované zpravodajství v anglickém jazyce a zároveň slouží jako domovský portál všech 44 jazyků stanic VOA. Publikum tak může sledovat aktuální dění celého světa jak v angličtině, tak v jeho rodné řeči. Ani v oblasti sociálních sítí toto mezinárodní médium nezaostává. Prostřednictvím fenoménu posledních let, zvaném Facebook, mohou jeho uživatelé sdílet odkazy internetových zpráv zveřejněných VOA, komentovat jednotlivé události, přispívat vlastními nápady a poznatky. Podobně lze využít i Twitter. Na Youtube pak mohou uživatelé shlédnout nejružnější videa z produkce této americké mezinárodní stanice.

„*VOA je super...*“ vzkazuje mladý student Nurlan z Azerbajdžánu skrze profil VOA na sociální síti Facebook. „*Mám vás nejraději...*“ přidává další uživatel Alex z Ugandy. Tyto i další ohlasy potvrzují smysl a správnost vysílání Voice of America do zemí nesvobody a útlaku. Nová média lidem v těchto státech přístup k jeho informacím značně zjednodušují a zprostředkovávají prostor k vyjádření. Stačí už jen doufat, že i oni se jednou dočkají svobody, třeba právě díky americkému mezinárodnímu vysílání a možnostem, jež nová média přinášejí...

4.2 Reportáž: Můj den ve Voice of America

A už je zase 6:30 ráno a čeká mě další den v jednom z největších médií světa – Voice of America. Rychlou chůzí se ženu ke dveřím budovy, jenž se ještě před nedávnem zjevovala pouze v mých nejtajnějších snech. Jako stážista jsem obdržela jen dočasné povolení vstupu, což pro mě znamená každodenní frontu před detektorem kovu.

Obraz bývalého prezidenta ČR Václava Havla na chodbě VOA

Vzhledem ke zpoždění, mířím hlavní chodbou k výtahu mírným poklusem, mímím fotografii našeho bývalého prezidenta Havla a během několika minut už usedám ke svému stolu v Afghánském oddělení. Zkontroluji všech 360 mailů, které mi za víkend přišly a čekám, jaké

zadání na mě dnes padne... Další „timescript“ – jak nečekané. Rozumím, že tuto práci nikdo nemá rád, ovšem já dvojnásobně. Přepisovat rozhovor v angličtině do počítače, když rozumím každému třetímu slovu, není zrovna zábava. Procvičování místního jazyka potřebuji jako sůl, tudíž se úkolu chopím s vervou sobě vlastní. Po čtyřech hodinách, kdy opakovaně naposlouchávám některá slova dokonce pětkrát až desetkrát za sebou, jsem naprosto vyčerpaná, ale redaktorka mou práci chválí.

Po obědě se přesouvám na druhou stranu patra - do Ruské divize. Procházím kolem fotky, která denně kouzlí úsměv na mé tváři, a jenž jsem objevila úplně náhodou asi po měsíci stáže. Šla jsem po chodbě, rozhlížela se kolem sebe, nic neobvyklého... až při

míjení fotografie zavěšené na stěně, kterou jsem denně bez povšimnutí obcházela, mi najednou blesklo hlavou: “Vždyť ten nápis je Česky!”.

Pokud čekáte, že mě na ruském oddělení přivítá pořádná женщина⁸⁸, mýlíte se. Čeká na mě usměvavá Češka, paní Fisherová. Po 25 letech strávených v Hlasu

Ameriky mě krmí zážitky a je šťastná, že tady může konečně s někým mluvit česky. Konverzace v angličtině by mi sice prospěla víc, ovšem veškerá snažení o změnu jazyka jsou neúspěšná. Celé odpoledne společně nahráváme a stříháme zvuk i video v novém softwaru.

Fotografie na chodbě VOA s nápisem „Hlas Ameriky“

Kolem šesté večer padám únavou. Ovšem den ještě rozhodně nekončí. Budovu opouštím s letným: “Bye” znučenému vrátnému a vcházím do tmy podzimního DC.

Studený vítr mi dává najevo, že se zima nezastavitelně blíží. Cestou k metru se stavím pro energetický nápoj, o němž je známo, že prý dává křídla. Kéž by... Každopádně alespoň na pár hodin zaručí aktivitu mému unavenému mozku. Do večerní školy přicházím přesně na minutu. Rodilá mluvčí se snaží vysvětlit, jak psát esej podle místních pravidel. Přestože zaplním poznámkami asi tři strany v sešitě, pomalu přestávám vnímat. V počtu tří studentů ve třídě se ale spánek na lavici maskuje velmi obtížně. Loknu si tedy poslední kapku energetického nápoje a závěrečnou hodinu se snažím soustředit.

⁸⁸ [ženščina] – v ruském jazyce „žena“

Cesta domů ubíhá pomalu. Pročítám si mé dnešní školní poznámky, druhým okem nahlížím do skript z Ostravy, ovšem v pozadí všeho přemýšlím, co jsem si chtěla dát k večeři. V půl desáté mě přítel vyzvedává autem u stanice metra.

Energy drink začal působit později, než jsem potřebovala. Jsou 3 hodiny ráno a moje tělo stále ne a ne usnout. Za další 3 hodiny zazvoní budík a mně začne další den

v jednom z největších médií světa – Voice of America.

Televizní studio Ruské divize VOA

4.3 Rozhovor: Mým snem je interview s prezidentem Obamou

**Reportérka VOA Shaista
Sadat Lami**

Zatímco v Česku je její jméno zcela neznámé, ve své zemi se těší velké popularitě. Narodila se v Afghánistánu, vystudovala masovou komunikaci v Indii a posledních 7 let pracuje v USA pro Hlas Ameriky. Oblíbená moderátorka zpráv Shaista Sadat Lami je vzorem mnoha Afgánců, přesto se nepovažuje za hvězdu. Vždy s úsměvem na rtech rozdává optimismus kolem sebe, ať už v osobním životě nebo skrze televizní obrazovky.

Napadlo Vás někdy, že jednou budete pracovat pro tak významnou organizaci jakou je Hlas Ameriky?

Ano i ne. Ano, protože jsem vždycky věděla, že musím pracovat dvakrát více než ostatní a extra tvrdě, abych udělala něco speciálního a moji rodiče na mě byli hrdí. Sami sebe sice nazývají nejhrdějšími rodiči, bez ohledu na to, co dělám, ale já chci více. Tedy ano, věděla jsem, že jednoho dne budu pracovat v tak prestižní organizaci jakou je VOA.

A zapomněla jste na „ne“...

Ne, protože je těžké věřit, že holka ze země roztrhané válkou, jako je Afghánistán, může skončit tady – v největší zemi na světě plné možností. Většina snů se tu stává skutečností, včetně mého. Ale nejen to, mám štěstí, že mě moji rodiče ve všech směrech podporují, přestože jsme ze země, kde mnoho žen nemůže bez svolení muže opustit ani dům.

Čím jste chtěla být jako dítě?

Táta se mě ptal pořád dokola na to samé. Co bys chtěla dělat v budoucnu? Čím častěji se ptal, tím více jsem se vymlouvala a měnila pole své působnosti pokaždé, když padla tato otázka. Od první volby stát se lékařkou až po tu poslední – novinářkou. Věděla jsem pouze jedno, že chci být obklopena lidmi a spojená s nimi. Na tom se nic nezměnilo ani teď. Moje sestra vždycky říkala „Chceš-li něco dělat pořádně, musíš to milovat.“ Byla

reportérkou v Afghánistánu. Procestovala spoustu zemí s bývalým prezidentem Dawoodem. Když reportovala pro afghánskou státní televizi, sledovala jsem ji každý den a chtěla jsem pracovat se stejnou vášní. O to stejné se snažím i dnes.

Z toho, co říkáte, je jasné, že svou profesi máte ráda...

Miluji ji, protože mě drží ve spojení s mým lidem v Afghánistánu. Samozřejmě, že kvůli válce slýcháváme spoustu smutných příběhů, ale zároveň jsou tady příběhy úspěšných, inspirující nás všechny. Afghánci byli v posledních desetiletích odtrženi od okolního světa a mým úkolem je držet je ve spojení s ním. Chtěla bych, aby i ostatní národy viděly Afghánistán takový, jaký opravdu je a čím si jeho lid prochází. Dívám se na svou práci jako na příležitost zesílit "hlas Afghánistánu". Ukázat malé dívky, které by rády chodily do školy, ale nemohou. Přiblížit osud žen, které by chtěly být rovnoprávnými součástmi společnosti, ale nemohou. Za ně chci mluvit prostřednictvím Hlasu Ameriky.

Která část vaší práce vás baví nejvíce?

Potkávat lidi, dělat rozhovory, ale ze všeho nejvíce získávat zpětnou vazbu od diváků. A jsem opravdu šťastná, že je obvykle pozitivní. Ale nejlepší den mám, když slyším, že lidé využili nově nabyté informace třeba právě ode mne ke své lepší budoucnosti.

Jak vypadá váš normální den?

Velmi nabitě! Když přijdu, musím předložit zprávy pro show z angličtiny do afghánštiny. Překlad seriózních zpráv vyžaduje značnou zodpovědnost, musí být přesné, vyvážené a včasné. Můj den ale nekončí s vypnutím kamery. Musím se připravit na další den. Vymýšlíme nová témata, která by měla být zajímavá. Překlady nás velmi zaneprazdňují, i když já s nimi nemám větší problém.

Co je pro vás ve vaší profesi nejobtížnější?

Nerada slýchám o válce, obětech, výbuších bomb, mrtvých či zraněných ženách. Je pro mě těžké poslouchat příběhy o lidském utrpení. To je nejtěžší část mé práce. Také je na mých bedrech velká zodpovědnost za aktuálnost a včasnost. A taky si zřejmě nikdy nezvyknu na naši pracovní dobu. Musím být v kanceláři ve 4:30 ráno.

Proč je podle vás vysílání Hlasu Ameriky pro Afghánistán tak důležité?

Během ruské invaze do Afghánistánu byl VOA jedním z hlavních zdrojů informací. Afghánistán je součástí jeho historie. Lidé Hlasu Ameriky věří, mají v něj plnou důvěru, protože zůstává vyvážený. Jsem velmi hrdá, když vím, že jsme schopni dostat do afghánských domovů každý večer vysílání VOA, které otevírá okno do zbytku světa. Díky němu vidí události, které dříve vidět ani slyšet nemohli.

Máte nějaký sen do budoucna?

Chtěla bych zůstat v mém oboru. Jedním z mých velkých snů je interview s prezidentem Obamou. Proč? Oba totiž sdílíme stejně úspěšný příběh. Oba máme svou vysněnou práci. Oba máme, co jsme chtěli. Toho si cením, a proto budu pracovat, jak nejlépe dovedu.

4.4 Anketa: Jak důležité je vysílání Voice of America?

John Walker, USA, Výkonný ředitel Afghánského oddělení VOA

“Mise VOA je velmi důležitá pro lidi žijící v zemích, kde je přístup k informacím limitován nebo zakazován. Z mého pohledu je fungování otevřených médií známkou svobody a demokracie. Pokud neexistuje volnost slova, neexistuje svoboda. Také si myslím, že lékařské, zdravotní a ekonomické informace poskytované Voice of America pomáhají zlepšit sociální i ekonomický status lidí celého světa.”

Najibullah Ahmadyar, Afghánistán, Mezinárodní reportér VOA

“Je to velmi důležité, protože vysíláme i pro obyčejné lidi, kteří nemají televizi ani elektrické připojení a jediným použitelným médiem je rádio. A podle toho, co vím, jsou posluchači velmi loajální a oddaní zpravodajství VOA. Na příklad, jeden z posluchačů – pan Qasemi – mi řekl, že Voice of America bylo jejich školou i univerzitou v době sovětské invaze v Afghánistánu.”

Philippa Levenberg, Jihoafrická republika, Asistent ředitele Afghánského oddělení VOA

“VOA hraje mezi mezinárodními médii rozhodující roli. Lidé žijící v USA si často neuvědomují, jak důležitý je Hlas Ameriky za hranicemi této země, jednoduše proto, že tady nevysílá, ale zároveň také proto, že místní lidé berou svobodu projevu jako samozřejmost. Svobodný tisk by měl být něčím, co musí osvícená demokratická země přijmout.

Bohužel tomu tak není, a proto existuje VOA. Podle mého názoru, nejlepší cesta, jak překonat konflikt, nevede vždy jen skrze debatování nejvyšších státních politiků a

diplomatů. Důležitější je komunikace s obyčejnými lidmi v jazyce, kterému rozumějí a prostřednictvím zpráv, které jsou jim blízké. Právě o to se VOA pokouší.”

Breshna Omarkhel, Afghánistán, Mezinárodní reportér VOA

“Rádio a TV Ashna hrají velice důležitou roli v Afghánistánu, protože posluchači i diváci v nás mají obrovskou důvěru. Vysílání VOA je důležitým nástrojem k posílení vztahu a porozumění mezi lidmi v USA a v Afghánistánu.”⁸⁹

---

⁸⁹ Všechny fotografie použité v kapitolách 4.2 a 4.3 jsem pořídila sama v době mé stáže ve VOA. Portréty použité v kapitole 4.4 jsou vlastnictvím respondentů a používám je s jejich svolením.

5 ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce s názvem "Financování americké televizní a rozhlasové stanice Voice of America v porovnání s českou veřejnoprávní rádiovou stanicí Český rozhlas" bylo poskytnout ucelený pohled na obě organizace a prezentovat zásadní rozdíly v jejich historii, struktuře a financování.

Základními dokumenty, ze kterých jsem v práci čerpala, byly výroční zprávy Voice of America (VOA) a Českého rozhlasu (ČRo), zákony související s fungováním obou institucí, zákon o účetnictví i další zákony a materiály. Veškeré zdroje uvádím v Seznamu použité literatury.

Při vypracovávání bakalářské práce jsem narazila na několik překážek. Hlavní z nich spočívala v rozsahu celé problematiky. Rozměr práce by se po zpracování všech informací několikanásobně zvětšil, což Směrnice č. 4/2007 děkanky Ekonomické fakulty VŠB-TU Ostrava o zásadách pro vypracování diplomové a bakalářské práce nedovoluje. Zároveň se mi nepodařilo získat absolutní podrobnosti o rozpočtu Voice of America, proto jsem téma nerozebírala do nejmenších detailů, nýbrž se pokusila vyzdvihnout základní fakta obsažená v materiálech obou institucí, které jsem měla k dispozici. Nemohu pominout ani fakt, že v době vypracovávání mé bakalářské práce rozpočet Českého rozhlasu za rok 2010 ještě neprošel auditem, proto jsem použila údaje z předchozího účetního období (rok 2009). Tyto sumy však, podle účetního oddělení ČRo, nevykazují oproti roku 2010 žádné zásadní změny, proto jsem je použila i v závěrečném porovnání rozpočtů obou stanic (Český rozhlas a Voice of America), přestože údaje VOA odpovídají roku 2010.

Po pečlivém prostudování všech dostupných informací a dokumentů obou médií se mi povedlo shrnout podobnosti i rozdíly obou institucí.

Obě organizace mají svou mateřskou organizaci. Hlas Ameriky je členem „rodiny“ Vysílací rady guvernérů (Broadcasting Board of Governors - BBG), zatímco Český rozhlas Ostrava spolu s dalšími regionálními i celostátními stanicemi tvoří Český rozhlas (ČRo). Na obsah vysílání dohlíží v případě Voice of America přímo BBG, v případě

Českého rozhlasu Ostrava tuto funkci vykonává Rada Českého rozhlasu. Obě instituce jsou zakotveny v zákonech své země. Zákon o mezinárodním vysílání (zahrnující chartu VOA) je v USA součástí Mezinárodního vysílacího aktu (Internacional Broadcasting Act). Sbírka zákonů České republiky obsahuje zákon o Českém rozhlase.

Rozpočty obou institucí spadají do rozpočtů jejich mateřských organizací (BBG v případě Hlasu Ameriky, ČRo v případě Českého rozhlasu Ostrava) a oba jsou součástí strategického plánu (BBG – Strategický plán 2007-2013, ČRo – 2009-2011), ovšem v dalších bodech se financování obou médií zásadně liší. Zatímco Voice of America žádá každoročně vládu USA o pokrytí svých výdajů prostřednictvím státního rozpočtu (jako součást rozpočtu BBG) podle předem sestavené sumarizace, Český rozhlas Ostrava vyhodnocuje své výsledky až po skončení účetního období, v němž tvoří „plánovanou ztrátu“ krytou centrálně Českým rozhlasem převážně výnosy z rozhlasových poplatků vybíraných od všech fyzických i právnických osob České republiky vlastnících rádio přijímač (1 987 533 tis. Kč = 88,2 % celkových výnosů). Vysílací rada guvernérů (tedy i Hlas Ameriky jako její součást) vykazuje pouze náklady (14 238 095 tis. Kč) a po pokrytí částky vládou netvoří zisk ani ztrátu. Oproti tomu Český rozhlas (tedy i Český rozhlas Ostrava jako jeho součást) tvoří hospodářský výsledek, kterým byl v roce 2009 zisk 53 849 tis. Kč před zdaněním. Hlavní položkou nákladů obou médií jsou platy a mzdy zaměstnanců případně organizací (VOA – 76 %; ČRo Ostrava – 66,8 %). Velký rozdíl je také v podílech obou institucí na celkovém rozpočtu jejich mateřské organizace. Hlas Ameriky tvoří 27,1 % celkového požadavku BBG, kdežto Český rozhlas Ostrava se podílí na nákladech ČRo pouhými 2,1 %, na výnosech dokonce 0,2 %.

Přes překážky, s nimiž jsem se v průběhu vypracovávání mé bakalářské práce setkala, se mi nakonec podařilo dosáhnout cíle, který jsem si na počátku stanovila.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

a) Knihy, příspěvky ve sborníku, akademické práce, dokumenty

BRIGHAM, E. F.; HOUSTON, J. F. *Fundamentals of Financial Management*. 11. Mason : Thomson, 2007. 714 s. ISBN 0-324-31980-0.

DIETER, P. *Boj o média*. 1. Praha : Karolinum, 2005. 411 s. ISBN 80-246-0618-6.

KOTLER, P; KELLER, K. L. *Marketing Management*. 12. New Jersey : Prentice-Hall, 2006. 729 s. ISBN 81-203-2799-3.

KREŠOVÁ, Tat'ána. *ZBYŠEK BITTMAR - skladatel a kapelník*. Brno, 2008. 132 s. Bakalářská práce. Masarykova univerzita Brno.

MRÁZEK, Daniel. *Československý rozhlas ve 20. a 30. letech 20. století*. Praha, 2010. 67 s. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

RAMONET, I. *Tyranie médií*. Praha : Mladá fronta, 2004. 226 s. ISBN 80-204-1037-6.

Ročenka Českého rozhlasu 2009. Praha : Český rozhlas, 2010. 179 s. ISBN 978-80-86762-26-5.

Výkaz zisků a ztrát Českého rozhlasu Ostrava. Praha : Český rozhlas, 2009. s. 3.

b) Elektronické publikace

BBG 2009 Annual Report [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2010-11-05]. Dostupné z WWW: <www.bbg.gov>.

BBG - Fiscal Year 2010 Budget Request [online]. Washington D.C. : BBG, 2009 [cit. 2011-02-27]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbg.gov/reports/>>.

Broadcasting Board of Governors : FY 2010 Budget Request [online]. Washington D.C. : BBG, 2010 [cit. 2010-11-05]. Dostupné z WWW: <www.bbg.gov>.

Broadcasting Board of Governors : 2008-2013 Strategic Plan [online]. Washington D.C. : BBG, 2007 [cit. 2010-11-05]. Dostupné z WWW: <www.bbg.gov>.

EBU Annual Report 2010 [online]. Geneva : European Broadcasting Union, 2010 [cit. 2011-05-07]. Dostupné z WWW: <http://www.ebu.ch/CMSimages/en/Rapport_UER_2010_EN_FINAL_tcm6-68194.pdf>.

Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009 [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-03-21]. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2009 [online]. Praha : Rada Českého rozhlasu, 2010 [cit. 2011-04-25]. Rozhlasové poplatky, s. 33-35. Dostupné z WWW: <http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocní-zprava-rady-ceskeho-rozhlasu-o-hospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--806445>.

c) **Zákony**

Česká republika. Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004, 78, s. 4946-5010.

Česká republika. Zákon č. 252/1994 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1994, 73, s. 2425-2427.

Česká republika. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, 84, s. 3146-3241.

Česká republika. Zákon č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005, 122, s. 6041-6046.

Česká republika. Zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 91, s. 2266-2273.

Česká republika. Zákon č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlasu. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 93, s. 2303-2305.

Česká republika. Zákon č. 563 /1991 Sb., o účetnictví. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1991, 107, s. 2802-2810.

Česká republika. Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. In *Sbírka zákonů České a Slovenské federativní republiky*. 1992, 117, s. 3473-3491.

United States of America. Pub. L. 103-236, title III, Sec. 303, Apr. 30, 1994. In *United States federal legislation*. 1994, 108 Stat.433.

United States of America. Pub. L. 103-236, title III, Sec. 304, Apr. 30, 1994. In *United States federal legislation*. 1994, 108 Stat. 434.

United States of America. Pub. L. 103-415, Sec. 1(p), Oct. 25, 1994. In *United States federal legislation*. 1994, 108 Stat. 4301.

United States of America. Pub. L. 105-277, div. G, subdiv. A, title XIII, Sec. 1323(d), Oct. 21, 1998. In *United States federal legislation*. 1998, 112 Stat. 2681-778.

United States of America. Pub. L. 105-277, div. G, subdiv. A, title XIII, Secs. 1322,1323(b),(c), Oct. 21, 1998. In *United States federal legislation*. 1998, 112 Stat. 2681-777, 2681-778.

United States of America. Pub. L. 105-292, title V, Sec. 502, Oct. 27, 1998. In *United States federal legislation*. 1998, 112 Stat. 2811.

United States of America. Pub. L.106-113, div. B, Sec. 1000(a)(7) [div. A, title V, Secs. 502, 504], Nov. 29, 1999. In *United States federal legislation*. 1999, 113 Stat. 1536, 1501A-451.

d) Internetové odkazy

BBG [online]. 2010 [cit. 2010-11-05]. About the Agency. Dostupné z WWW: <<http://www.bbg.gov/>>.

Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Dozorčí komise. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rada/komise>>.

Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. O radě. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rada/orade>>.

Český rozhlas Ostrava [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. O stanici. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/ostava/ostanici>>.

Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Rozhlasová historie. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/portal>>.

Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2011-03-21]. Stanice. Dostupné z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/stanice/portal>>.

European Broadcasting Union [online]. 2011 [cit. 2011-05-07]. About the EBU. Dostupné z WWW: <<http://www.ebu.ch/en/about/>>.

Inside voa [online]. 2011 [cit. 2011-02-27]. Inside VOA. Dostupné z WWW: <<http://www.insidevoa.com/>>.

Ministerstvo kultury [online]. 2007 [cit. 2011-04-25]. Digitalizace vysílání. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=1061>>.

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-05-07]. Zahraniční vztahy. Dostupné z WWW: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/kultura_skolstvi/radio_praha_rozhlasove_vysilani_do/index.html>.

P-kod [online]. 2011 [cit. 2011-04-25]. O službě P-Info. Dostupné z WWW: <<http://www.pkod.cz/Info/About.aspx>>.

Radioservis-as [online]. 2010 [cit. 2011-04-25]. Radioservis. Dostupné z WWW: <<http://www.radioservis-as.cz/>>.

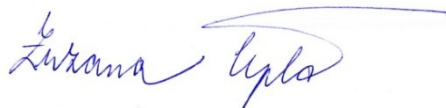
United States Information Agency [online]. 1999 [cit. 2011-05-07]. Inside USIA. Dostupné z WWW: <<http://dosfan.lib.uic.edu/usia/>>.

Voa news [online]. 2010 [cit. 2010-11-05]. About VOA. Dostupné z WWW: <<http://www.voanews.com/>>.

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11. května 2011

.....
jméno a příjmení studenta

Adresa trvalého pobytu studenta:

Zařící 853, Paskov 739 21

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Příloha č. 2

Příloha č. 3

Příloha č. 4

Příloha č. 5

DVD